

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 14ης Ιουνίου 2018*

«Υπαλληλική υπόθεση – Υπάλληλοι – Θάνατος συζύγου ο οποίος είναι υπάλληλος – Έλκοντες δικαιώματα εκ του αποθανόντος υπαλλήλου – Σύνταξη επιζώντων – Σύνταξη ορφανού – Αλλαγή θέσεως του επιζώντος συζύγου ο οποίος είναι υπάλληλος – Προσαρμογή του μισθού – Μέθοδος υπολογισμού των συντάξεων επιζώντος και ορφανού – Άρθρο 81α του ΚΥΚ – Πράξη τροποποίησης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων – Βλαπτική πράξη υπό την έννοια του άρθρου 91 του ΚΥΚ – Άρθρο 85 του ΚΥΚ – Επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων – Προϋποθέσεις – Αξίωση αποκατάστασης της περιουσιακής ζημίας και καταβολής χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-568/16 και T-599/16,

Alberto Spagnoli, κάτοικος Πάρμας (Ιταλία),

Francesco Spagnoli, κάτοικος Πάρμας,

Maria Alice Spagnoli, κάτοικος Πάρμας,

Bianca Maria Elena Spagnoli, κάτοικος Πάρμας,

εκπροσωπούμενοι από τους C. Cortese και B. Cortese, δικηγόρους,

προσφεύγοντες-ενάγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον G. Gattinara και την F. Simonetti,

καθής-εναγομένης,

με αντικείμενο προσφυγή-αγωγή, βάσει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ, με αίτημα, στην υπόθεση T-568/16, την ακύρωση της τροποποιητικής πράξεως αριθ. 3 ΡΜΟ/04/LM/2015/ARES του Γραφείου «Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων» (ΡΜΟ) της Επιτροπής, της 6ης Φεβρουαρίου 2015, όπου αναγράφονται τα νέα ποσά των χορηγούμενων στους προσφεύγοντες-ενάγοντες συντάξεων επιζώντων και ορφανού, και στην υπόθεση T-599/16, αφενός, την ακύρωση της απόφασεως ΡΜΟ/04/LM/2015/ARES/3406787 του ΡΜΟ, της 17ης Αυγούστου 2015, για την αναζήτηση των ποσών τα οποία καταβλήθηκαν αχρεωστήτως στους προσφεύγοντες-ενάγοντες για συντάξεις επιζώντων και ορφανού και, αφετέρου, την αποκατάσταση των ζημιών που υποστηρίζουν ότι υπέστησαν οι προσφεύγοντες-ενάγοντες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise (εισηγητή) και R. da Silva Passos, δικαστές,

γραμματέας: X. Lopez Bancalari, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Νοεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Το άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της υπό κρίση διαφοράς (στο εξής: ΚΥΚ), ορίζει τα εξής:

«Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο 4 του παραρτήματος VIII, η επιζώσα σύζυγος υπαλλήλου ή τέως υπαλλήλου έχει δικαίωμα συντάξεως επιζώντων ίσης με το 60 % της συντάξεως αρχαιότητας ή του επιδόματος αναπηρίας, της οποίας εδικαιούτο ο θανών ή της οποίας θα εδικαιούτο αυτός, αν ηδύνατο να την αξιώσει, ανεξάρτητα από τη διάρκεια υπηρεσίας ή την ηλικία του κατά το χρόνο του θανάτου του.»

- 2 Το άρθρο 79, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«Το ύψος της συντάξεως επιζώντων, της οποίας δικαιούται η επιζώσα σύζυγος υπαλλήλου αποθανόντος σε μία κατάσταση από αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 35, δεν δύναται να είναι κατώτερο του ελαχίστου ορίου διαβιώσεως ούτε του 35 % του τελευταίου βασικού μισθού του υπαλλήλου.»

- 3 Το άρθρο 80, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«Εάν ο υπάλληλος ή ο δικαιούχος συντάξεως αρχαιότητας ή επιδόματος αναπηρίας αποβιώσει και δεν καταλείπει σύζυγο που να δικαιούται συντάξεως επιζώντων, τα συντηρούμενα κατά τον χρόνο του θανάτου του τέκνα κατά την έννοια του άρθρου 2 του Παραρτήματος VII, δικαιούνται συντάξεως ορφανού σύμφωνα με το άρθρο 21 του Παραρτήματος VIII.»

- 4 Κατά το άρθρο 80, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ:

«Όταν ο υπάλληλος ή ο δικαιούχος συντάξεως αρχαιότητας ή επιδόματος αναπηρίας αποβιώσει χωρίς να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ανωτέρω πρώτη παράγραφο, τα αναγνωριζόμενα ως συντηρούμενα τέκνα, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Παραρτήματος VII, έχουν δικαίωμα συντάξεως ορφανού σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21 του Παραρτήματος VIII· η σύνταξη αυτή καθορίζεται εν τούτοις στο ήμισυ του ποσού που προκύπτει από τις διατάξεις του τελευταίου αυτού άρθρου.»

5 Το άρθρο 81, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ προβλέπει τα εξής:

«Ο δικαιούχος συντάξεως αρχαιότητας, επιδόματος αναπηρίας ή συντάξεως επιζώντων, δικαιούται, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο Παράρτημα VII, των οικογενειακών επιδομάτων που αναφέρονται στο άρθρο 67· το επίδομα στέγης υπολογίζεται βάσει της συντάξεως ή του επιδόματος του δικαιούχου. Ο δικαιούχος συντάξεως επιζώντων δικαιούται την καταβολή των επιδομάτων αυτών εκ της αιτίας και μόνον των συντηρούμενων τέκνων του αποβιώσαντος υπαλλήλου ή πρώην υπαλλήλου κατά τον χρόνο του θανάτου του.»

6 Το άρθρο 81, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«Εν τούτοις το ποσό του επιδόματος συντηρουμένου τέκνου που οφείλεται στο δικαιούχο συντάξεως επιζώντων ισούται με το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος που προβλέπεται στο άρθρο 67, παράγραφος 1, [στοιχείο] β'.»

7 Το άρθρο 81α, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ προβλέπει τα εξής:

«1. Ανεξάρτητα από κάθε άλλη διάταξη, όσον αφορά ιδίως τα ελάχιστα ποσά που διατίθενται υπέρ των δικαιούχων σύνταξης επιζώντων, το συνολικό ποσό των συντάξεων επιζώντων που μπορούν να αξιώσουν η χήρα και όσοι άλλοι έλκουν δικαιώματα, αφού προστεθούν τα οικογενειακά επιδόματα και αφαιρεθεί ο φόρος και οι άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει:

α) σε περίπτωση θανάτου υπαλλήλου ο οποίος ευρίσκεται σε κάποια υπηρεσιακή κατάσταση από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 35 του [ΚΥΚ], το ύψος των αποδοχών που θα είχε ο υπάλληλος αυτός στον ίδιο βαθμό και κλιμάκιο, αν είχε παραμείνει στην υπηρεσία, αφού αφαιρεθεί ο φόρος και οι άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις [...].»

8 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ έχει ως εξής:

«1. Ο υπάλληλος που έχει ένα ή περισσότερα συντηρούμενα από αυτόν τέκνα δικαιούται, σύμφωνα με τους όρους που απαριθμούνται στις παραγράφους 2 και 3, επιδόματος 372,61 ευρώ μηνιαίως για κάθε συντηρούμενο τέκνο.»

9 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«2. Ως συντηρούμενο τέκνο νοείται το νόμιμο τέκνο, φυσικό ή θετό του υπαλλήλου ή του συζύγου του, όταν αυτό πράγματι συντηρείται από τον υπάλληλο.»

10 Κατά το άρθρο 21 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ:

«1. Η σύνταξη ορφανού που προβλέπεται στο άρθρο 80, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο του [ΚΥΚ] καθορίζεται, για το πρώτο ορφανό στα οκτώ δέκατα της συντάξεως επιζώντων που θα εδικαιούτο ο επιζών σύζυγος του υπαλλήλου ή πρώην υπαλλήλου ο οποίος δικαιούται σύνταξη αρχαιότητας ή επίδομα αναπηρίας, χωρίς τις μειώσεις που προβλέπονται στο κατωτέρω άρθρο 25 [του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ].

Δεν δύναται να είναι κατώτερη από το ελάχιστο όριο διαβίωσης με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 22 [του παραρτήματος αυτού του ΚΥΚ].

2. Η σύνταξη που καθορίζεται έτσι προσαυξάνεται, για καθένα από τα συντηρούμενα τέκνα από του δευτέρου, με ποσό ίσο με το διπλάσιο του επιδόματος συντηρούμενων τέκνων.

[...]

3. Το συνολικό ποσό της συντάξεως και των επιδομάτων που λαμβάνεται με αυτό τον τρόπο κατανέμεται κατά ίσα μέρη μεταξύ των ορφανών που έλκουν δικαίωμα.»

11 Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΚΥΚ ορίζει:

«1. Οι συντάξεις που προβλέπονται ανωτέρω καθορίζονται βάσει των μισθολογικών κλιμάκων που ισχύουν κατά την πρώτη ημέρα του μήνα της γενέσεως δικαιώματος συντάξεως.

Στις συντάξεις δεν εφαρμόζεται κανένας διορθωτικός συντελεστής.

Οι συντάξεις σε ευρώ καταβάλλονται σ' ένα από τα νομίσματα που αναφέρονται στο άρθρο 45 του Παραρτήματος VIII του [ΚΥΚ].»

12 Κατά το άρθρο 41 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ:

«Οι συντάξεις δύνανται να αναθεωρούνται κάθε στιγμή, στην περίπτωση σφάλματος ή παραλείψεως οποιασδήποτε φύσεως.

Δύνανται να τροποποιηθούν ή να διακοπούν αν η χορήγηση έγινε βάσει όρων οι οποίοι είναι αντίθετοι με τις διατάξεις του [ΚΥΚ] ή του παρόντος παραρτήματος.»

13 Το άρθρο 85, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«Κάθε ποσό που ελήφθη αχρεωστήτως αναζητείται αν ο λαβών ε γνώριζε την αντικανονικότητα της καταβολής ή αν η αντικανονικότητα αυτή ήταν τόσο εμφανής ώστε δεν ηδύνατο να την αγνοεί.»

14 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) 260/68 του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 1968, περί καθορισμού των όρων και της διαδικασίας επιβολής του φόρου του θεσπισθέντος υπέρ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 115), ορίζει τα εξής:

«1. Ο φόρος οφείλεται κάθε μήνα, ανάλογα με τους μισθούς, ημερομίσθια και απολαβές πάσης φύσεως που καταβάλλονται από τις Κοινότητες σε κάθε φορολογούμενο.»

Ιστορικό της διαφοράς

15 Οι Francesco Spagnolli, Maria Alice Spagnolli και Bianca Maria Elena Spagnolli, τρεις εκ των προσφευγόντων-εναγόντων, οι οποίοι γεννήθηκαν αντιστοίχως στις 10 Μαΐου 1997, στις 23 Μαρτίου 1999 και στις 3 Δεκεμβρίου 2001, είναι τα τέκνα του Alberto Spagnolli, επίσης προσφεύγοντος-εναγόντος, και της συζύγου του, Elisa Simonazzi.

16 Η E. Simonazzi εργάστηκε ως υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βαθμό AD 6, κλιμάκιο 3, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τις 16 Ιουλίου 2005 έως τις 22 Απριλίου 2011, ημερομηνία κατά την οποία απεβίωσε, στην Πάρμα (Ιταλία).

17 Κατά τον χρόνο του θανάτου της συζύγου του, ο Alberto Spagnolli κατείχε θέση υπαλλήλου βαθμού AD 12, κλιμάκιο 1, στη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Θαλάσσια πολιτική και αλιεία» της Επιτροπής.

18 Στις 29 Ιουλίου 2011, η μονάδα ΡΜΟ.4 «Συντάξεις» (στο εξής: μονάδα ΡΜΟ.4) του Γραφείου «Διαχείριση και εκκαθάριση των ατομικών δικαιωμάτων» (ΡΜΟ) της Επιτροπής κοινοποίησε στον Alberto Spagnolli απόφαση, ληφθείσα κατ' εφαρμογήν ιδίως των άρθρων 79 και 80 του ΚΥΚ, για την αναγνώριση στον ίδιο δικαιώματος σε σύνταξη επιζώντων και στα τρία του τέκνα του δικαιώματος σε σύνταξη ορφανού, από 1ης Αυγούστου 2011. Την ίδια ημέρα, ο αναλυτικός υπολογισμός των ποσών

των συντάξεων αυτών διευκρινίστηκε με την πράξη καθορισμού των δικαιωμάτων συντάξεων επιζώντων και ορφανού ΡΜΟ/04/MAG/2011/ARES, στην οποία είχαν επισυναφθεί, σε παράρτημα, οι αναλυτικοί υπολογισμοί των εν λόγω συντάξεων (στο εξής, από κοινού: πράξη αριθ. 1).

- 19 Στις 10 Οκτωβρίου 2011, ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Θαλάσσια πολιτική και αλιεία» εξέδωσε απόφαση με την οποία ενέκρινε, κατόπιν αιτήσεως του Alberto Spagnolli, την απόσπασή του στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), στην Πάρμα, με ισχύ από 16ης Οκτωβρίου 2011 για αρχικό διάστημα πέντε ετών. Η σύμβαση εκτάκτου υπαλλήλου που συνήψε ο Alberto Spagnolli με την EFSA προέβλεπε την κατάταξή του στον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 2.
- 20 Στις 17 Απριλίου 2012, η μονάδα ΡΜΟ.4 κοινοποίησε στον Alberto Spagnolli, με την τροποποιητική πράξη αριθ. 2 (ΡΜΟ/04/MAG/2012/ARES) και το παράρτημά της όπου περιέχονται οι αναλυτικοί υπολογισμοί (στο εξής, από κοινού: πράξη αριθ. 2), επικαιροποίηση του ποσού των συντάξεων επιζώντων και ορφανού, με ισχύ από 1ης Νοεμβρίου 2011. Η ενημέρωση αυτή είχε καταστεί αναγκαία λόγω της αλλαγής της θέσεως και του μισθού του Alberto Spagnolli και είχε σκοπό να διορθώσει σφάλμα υπολογισμού περιεχόμενο στην πράξη αριθ. 1.
- 21 Την ίδια ημέρα, η μονάδα ΡΜΟ.4 απέστειλε στον Alberto Spagnolli έγγραφο το οποίο αντικαθιστούσε τους υπολογισμούς των δικαιωμάτων συντάξεων επιζώντων και ορφανού που περιέχονταν στην πράξη αριθ. 1 (στο εξής: πράξη αριθ. 1α).
- 22 Τον Οκτώβριο του 2013, ο Alberto Spagnolli, ο οποίος κατετάγη στον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 2, προχώρησε στο κλιμάκιο 3. Αυτή η μισθολογική εξέλιξη επέφερε αύξηση του μηνιαίου βασικού μισθού του στην EFSA.
- 23 Στις 6 Φεβρουαρίου 2015, ο Alberto Spagnolli δέχθηκε τηλεφωνική κλήση από τη μονάδα ΡΜΟ.4, οπότε και ενημερώθηκε για τη νέα αναθεώρηση του υπολογισμού των συνολικών ποσών της συντάξεως επιζώντων και των συντάξεων ορφανού, η οποία ήταν αναγκαία λόγω του προοδευτικού συντελεστή που ίσχυε στη νέα μισθολογική του μεταχείριση και λόγω σφάλματος υπολογισμού στην πράξη αριθ. 2. Την ίδια ημερομηνία, ο Alberto Spagnolli έλαβε ηλεκτρονικό μήνυμα από την ως άνω μονάδα, στο οποίο αναγραφόταν ότι έπρεπε να υπολογισθούν εκ νέου τα ποσά της συντάξεως που δικαιούνταν, λόγω αλλαγής κλιμακίου και σφάλματος στην πράξη αριθ. 2. Με αυτό το ηλεκτρονικό μήνυμα, η μονάδα ΡΜΟ.4 γνωστοποίησε, επίσης, στον Alberto Spagnolli ότι έπρεπε να ανακτηθεί αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό περίπου 40 000 ευρώ για συντάξεις επιζώντων και ορφανού. Συνημμένη στο εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα ήταν η τροποποιητική πράξη αριθ. 3 (ΡΜΟ/04/LM/2015/ARES) με τα παραρτήματά της (στο εξής: πράξη αριθ. 3), όπου περιλαμβάνονταν οι νέοι υπολογισμοί των δικαιωμάτων συντάξεων επιζώντων και ορφανού από 1ης Ιουλίου 2012 και 1ης Οκτωβρίου 2013, με τους οποίους διορθώθηκε το σφάλμα στην πράξη αριθ. 2 και ενσωματώθηκε ο εφαρμοστέος προοδευτικός συντελεστής.
- 24 Στις 5 Μαΐου 2015, ο Alberto Spagnolli υπέβαλε, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, διοικητική ένσταση κατά της πράξεως αριθ. 3 και κατά του περιλαμβανόμενου στο ηλεκτρονικό μήνυμα της 6ης Φεβρουαρίου 2015 αιτήματος για επιστροφή ποσού περίπου 40 000 ευρώ το οποίο φέρεται ότι του καταβλήθηκε αχρεωστήτως για συντάξεις επιζώντων και ορφανού μεταξύ των ετών 2012 και 2015.
- 25 Με την απόφαση HR.D.2/ON/ac/Ares(2015) της 3ης Αυγούστου 2015 (στο εξής: από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση), η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) δέχθηκε μεν ως παραδεκτή τη διοικητική ένσταση, πλην όμως την απέρριψε επί της ουσίας, τόσο όσον αφορά τους νέους υπολογισμούς των ποσών των συντάξεων επιζώντων και ορφανού όσο και ως προς το αίτημα για την επιστροφή του ποσού περίπου 40 000 ευρώ.

- 26 Στις 17 Αυγούστου 2015, ο προϊστάμενος της μονάδας ΡΜΟ.4 εξέδωσε την απόφαση περί παρακρατήσεως από τη σύνταξη ΡΜΟ/04/LM/ARES/2015/3406787 (στο εξής: απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων) με την οποία γνωστοποιήθηκε στον Alberto Spagnolli ότι, κατόπιν της πράξεως αριθ. 3, όφειλε να καταβάλει στην Επιτροπή ποσό 22 368,19 ευρώ και, για κάθε ένα από τα τέκνα του, ποσό 5 922,72 ευρώ. Με την απόφαση αυτή, η μονάδα ΡΜΟ.4 ενημέρωσε επίσης τον Alberto Spagnolli ότι τα ποσά αυτά επρόκειτο να ανακτηθούν μέσω μηνιαίων κρατήσεων επί των συντάξεων επιζώντων και ορφανού.
- 27 Στις 16 Νοεμβρίου 2015, ο Alberto Spagnolli, ιδίω ονόματι και για λογαριασμό των δύο ανήλικων θυγατέρων του, και ο Francesco Spagnolli, ο οποίος είχε ενηλικιωθεί, υπέβαλαν έκαστος διοικητική ένσταση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ κατά της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.
- 28 Στις 4 Μαρτίου 2016, η ΑΔΑ εξέδωσε την απόφαση ΗΡ.Ε.2/ΡΟ/ακ/Αres(2016) με την οποία απέρριψε τη διοικητική ένσταση (στο εξής: από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση).

Διαδικασία

- 29 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης στις 13 Νοεμβρίου 2015, ο Alberto Spagnolli, ιδίω ονόματι καθώς και, ως νόμιμος εκπρόσωπος, στο όνομα και για λογαριασμό των ανήλικων τέκνων του Maria Alice Spagnolli και Bianca Maria Elena Spagnolli και, βάσει ειδικού πληρεξουσίου εκπροσωπήσεως, στο όνομα και για λογαριασμό του Francesco Spagnolli, ενήλικου τέκνου το οποίο ζει υπό την ίδια στέγη, άσκησε προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό F-140/15, για την ακύρωση της πράξεως αριθ. 3.
- 30 Στις 3 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης.
- 31 Στις 4 Απριλίου 2016, οι προσφεύγοντες-ενάγοντες (στο εξής: προσφεύγοντες) απάντησαν, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης υπό την έννοια του άρθρου 69 του Κανονισμού του Διαδικασίας και υπέβαλαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους επί των ενστάσεων απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.
- 32 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης στις 14 Ιουνίου 2016, οι προσφεύγοντες άσκησαν, βάσει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ και του άρθρου 91 του ΚΥΚ, προσφυγή-αγωγή (στο εξής: προσφυγή) η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό F-29/16, με αίτημα, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.
- 33 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2016/1192 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για τη μεταβίβαση στο Γενικό Δικαστήριο της αρμοδιότητας εκδικάσεως σε πρώτο βαθμό των διαφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπαλλήλων της (ΕΕ 2016, L 200, σ. 137), οι υποθέσεις F-140/15 και F-29/16 μεταφέρθηκαν στο Γενικό Δικαστήριο στο στάδιο στο οποίο βρίσκονταν στις 31 Αυγούστου 2016. Οι υποθέσεις αυτές πρωτοκολλήθηκαν αντιστοίχως υπό τον αριθμό Τ-568/16 και υπό τον αριθμό Τ-599/16 και ανατέθηκαν στο ένατο τμήμα.
- 34 Στις 12 Σεπτεμβρίου 2016, η Επιτροπή κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου το υπόμνημά της αντικρούσεως στην υπόθεση Τ-599/16.
- 35 Στις 9 Δεκεμβρίου 2016, οι προσφεύγοντες ζήτησαν τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως στην υπόθεση Τ-568/16, ανταποκρινόμενοι σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που ελήφθη από το Γενικό Δικαστήριο στις 7 Νοεμβρίου 2016.

- 36 Στις 20 Δεκεμβρίου 2016, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν υπόμνημα απαντήσεως στην υπόθεση T-599/16.
- 37 Στις 2 Φεβρουαρίου 2017, η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα ανταπαντήσεως στην υπόθεση T-599/16.
- 38 Στις 2 Οκτωβρίου 2017, ο πρόεδρος του ενάτου τμήματος αποφάσισε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και της εκδόσεως αποφάσεως.
- 39 Στις 25 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή απάντησε στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο στις 3 Οκτωβρίου 2017.
- 40 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 9ης Νοεμβρίου 2017.

Αιτήματα των διαδίκων

- 41 Στην υπόθεση T-568/16, οι προσφεύγοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την πράξη αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την αιτιολογία της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 42 Στην ίδια υπόθεση, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη,
  - να καταδικάσει τον Alberto Spagnolli στα δικαστικά έξοδα.
- 43 Στην υπόθεση T-599/16, οι προσφεύγοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων·
  - να ακυρώσει, καθόσον απαιτείται, την από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση·
  - να ακυρώσει, καθόσον απαιτείται, τη σιωπηρή απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως που υπέβαλε ο Francesco Spagnolli·
  - να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη και να αποκαταστήσει την υλική ζημία που υπέστησαν οι προσφεύγοντες λόγω προσβολής του δικαιώματός τους σε χρηστή διοίκηση καθώς και παραβάσεως του καθήκοντος μέριμνας εκ μέρους της Διοικήσεως, ποσά εκτιμώμενα αντιστοίχως:
    - στη διαφορά μεταξύ των αποδοχών που ελάμβανε ο Alberto Spagnolli ως έκτακτος υπάλληλος της EFSA με βαθμό AD 9 και των αποδοχών που θα ελάμβανε ως μόνιμος υπάλληλος της Επιτροπής με βαθμό AD 12 για διάστημα ενός έτους·
    - στο προς απόδοση ποσό το οποίο ζητήθηκε από τους προσφεύγοντες με την απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, προσαυξημένο με τη διαφορά μεταξύ του ποσού των συντάξεων όπως προσδιορίστηκε με την πράξη αριθ. 2 και του ποσού των συντάξεων όπως προσδιορίστηκε με την πράξη αριθ. 3, από την έναρξη ισχύος της πράξεως αριθ. 3 έως ότου η

οικογένεια είναι σε θέση να επανεγκατασταθεί στον προηγούμενο τόπο κατοικίας της, ήτοι επί διάστημα το οποίο κατά δίκαιη κρίση αντιστοιχεί σε ένα έτος από την έκδοση αποφάσεως επί της παρούσας υποθέσεως·

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 44 Στην ίδια υπόθεση, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή, ως προς τα αιτήματα ακυρώσεως, ως αβάσιμη·
  - να απορρίψει την προσφυγή, ως προς τις αξιώσεις αποζημιώσεως, ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη·
  - να καταδικάσει τον Alberto Spagnolli στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Υπόθεση Τ-568/16

Επί του παραδεκτού

- 45 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δήλωσε ότι παραιτείται από την πρώτη ένσταση απαραδέκτου, κατά την οποία, λόγω της μη προηγούμενης υποβολής της υποχρεωτικής διοικητικής ενστάσεως, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της πράξεως αριθ. 3 από τον Alberto Spagnolli στο όνομα και για λογαριασμό των ανηλίκων τέκνων του, η προσφυγή είναι απαράδεκτη κατά το μέρος που αφορά τα τέκνα αυτά. Μνεία της παραίτησεως αυτής έγινε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.
- 46 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται πλέον ότι, όσον αφορά τα ανήλικα τέκνα του Alberto Spagnolli, πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- 47 Αντιθέτως, η Επιτροπή εμμένει στη δεύτερη ένσταση απαραδέκτου κατά την οποία η προσφυγή δεν στρέφεται κατά βλαπτικής για τους προσφεύγοντες πράξεως, υπό την έννοια του άρθρου 91 του ΚΥΚ, αλλά κατά της πράξεως αριθ. 3, η οποία είναι αμιγώς επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξεως, της πράξεως αριθ. 1, με την οποία καθορίστηκαν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους.
- 48 Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες εσφαλμένως θεώρησαν ότι η πράξη αριθ. 3 συνιστά βλαπτική πράξη, υπό την έννοια του άρθρου 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ενώ η πράξη αυτή είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της πράξεως αριθ. 1 και αφορά μόνο την εφαρμογή της καθορισθείσας με την πράξη αυτή μεθόδου υπολογισμού, η οποία συνίσταται στον συνυπολογισμό της συντάξεως ορφανού στο ποσό των εισοδημάτων που υπόκεινται στο ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ.
- 49 Οι προσφεύγοντες αντικρούουν την ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής και υποστηρίζουν ότι η προσφυγή κατά της πράξεως αριθ. 3 στρέφεται κατά πράξεως η οποία, καθόσον τροποποιεί τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα, συνιστά βλαπτική για αυτούς πράξη υπό την έννοια του άρθρου 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, οπότε δεν αποτελεί πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική.
- 50 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι το απαράδεκτο προσφυγής στρεφόμενης κατά αμιγώς επιβεβαιωτικής αποφάσεως απορρέει από την εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής και όχι από τη φύση της προσβαλλομένης πράξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007,

Weißenfels κατά Κοινοβουλίου, C-135/06 P, EU:C:2007:812, σκέψη 54), οπότε η Επιτροπή δεν μπορεί να αμφισβητήσει τον βλαπτικό χαρακτήρα της πράξεως αριθ. 3 απλώς και μόνον διότι η πράξη αυτή είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της πράξεως αριθ. 1.

- 51 Εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, προσφυγή ακυρώσεως, ασκηθείσα κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προηγούμενης αποφάσεως η οποία δεν έχει προσβληθεί εμπροθέσμως, είναι απαράδεκτη, εξυπακουμένου ότι ο χαρακτηρισμός αυτός προϋποθέτει ότι η πράξη δεν περιλαμβάνει κανένα νέο στοιχείο σε σχέση προς την απόφαση αυτή και ότι δεν προηγήθηκε επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της (βλ. αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, Neumann και Neumann-Schölles κατά Επιτροπής, T-68/97, EU:T:1999:238, σκέψη 58 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία της 28ης Ιουνίου 2006, Grünheid κατά Επιτροπής, F-101/05, EU:F:2006:58, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 14ης Σεπτεμβρίου 2011, A κατά Επιτροπής, F-12/09, EU:F:2011:136, σκέψη 119 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 52 Επιπλέον, έχει κριθεί ότι τόσο η διοικητική ένσταση όσο και η προσφυγή που ασκεί ακολούθως ο υπάλληλος πρέπει να στρέφονται κατά βλαπτικής γι' αυτόν πράξεως, υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, και του άρθρου 91 του ΚΥΚ, δηλαδή κατά πράξεως η οποία παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα που μπορούν να επηρεάσουν ευθέως και αμέσως τα συμφέροντά του, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση (βλ. απόφαση της 28ης Ιουνίου 2006, Grünheid κατά Επιτροπής, F-101/05, EU:F:2006:58, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 53 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν ορθώς η Επιτροπή θεωρεί ότι η πράξη αριθ. 3 συνιστά πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της πράξεως αριθ. 1, πρέπει να εξεταστεί αν η πράξη αριθ. 3 δεν εκδόθηκε με βάση νέα στοιχεία και αν δεν προηγήθηκε της εκδόσεώς της επανεξέταση της καταστάσεως των προσφευγόντων.
- 54 Συναφώς, πρώτον, παρατηρείται ότι η Επιτροπή επανεξέτασε την πράξη αριθ. 1 δύο φορές. Η πρώτη επανεξέταση έγινε ύστερα από ενέργειες του Alberto Spagnolli στο διάστημα μεταξύ Νοεμβρίου του 2011 και Μαρτίου του 2012. Κατόπιν της επανεξετάσεως, η Επιτροπή διόρθωσε την πράξη αριθ. 1 εκδίδοντας, στις 17 Απριλίου 2012, την πράξη αριθ. 2, αφενός, καθώς και την πράξη αριθ. 1α, αφετέρου. Η κατάσταση των προσφευγόντων εξετάστηκε για δεύτερη φορά, όπως αναφέρει η ίδια η Επιτροπή, κατά τον χρόνο της μισθολογικής εξελίξεως κατά κλιμάκιο του Alberto Spagnolli, ο οποίος από τον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 2, προχώρησε στον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 3. Στο πλαίσιο της ως άνω επανεξετάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι διαπίστωσε την ύπαρξη σφάλματος υπολογισμού στην πράξη αριθ. 2 και, ως εκ τούτου, την αχρεώστητη καταβολή ποσών. Για τον λόγο αυτό εξέδωσε την πράξη αριθ. 3 με τους νέους υπολογισμούς των δικαιωμάτων συντάξεων επιζώντων και ορφανού με ισχύ από 1ης Ιουλίου 2012 και 1ης Οκτωβρίου 2013.
- 55 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι τόσο ο εντοπισμός σφάλματος στην πράξη αριθ. 2 όσο και η αλλαγή κλιμακίου του Alberto Spagnolli συνιστούν νέα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζονται οι νέοι υπολογισμοί των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των προσφευγόντων που περιλαμβάνονται στην πράξη αριθ. 3, ήτοι η μεταβολή της νομικής καταστάσεως των προσφευγόντων.
- 56 Οι ανωτέρω εκτιθέμενες εκτιμήσεις δεν ανατρέπονται από το γεγονός και μόνον ότι οι πράξεις αριθ. 1 και 3 εφαρμόζουν την ίδια μέθοδο υπολογισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε ό,τι αφορά τον συνυπολογισμό των συντάξεων ορφανού στο ποσό του εισοδήματος το οποίο υπόκειται στο ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ.
- 57 Επομένως, δεδομένου ότι η πράξη αριθ. 3 εκδόθηκε κατόπιν επανεξετάσεως της νομικής καταστάσεως των προσφευγόντων και με βάση νέα πραγματικά περιστατικά, δεν μπορεί να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι η πράξη αυτή είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της πράξεως αριθ. 1. Η πράξη αριθ. 3 αποτελεί, αντιθέτως, πράξη η οποία, καθόσον υποκαθιστά τις προγενέστερες πράξεις,

μεταβάλλει ουσιωδώς τη νομική κατάσταση των προσφευγόντων, επηρεάζει αμέσως και ευθέως τα συμφέροντά τους και, επομένως, είναι βλαπτική γι' αυτούς υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, και του άρθρου 91 του ΚΥΚ.

- 58 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η δεύτερη ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής, κατά την οποία η πράξη αριθ. 3 δεν είναι δεκτική προσφυγής, και να εκτιμηθεί το βάσιμο της προσφυγής.

Επί της ουσίας

- 59 Πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, ότι, κατά πάγια νομολογία, ακυρωτικά αιτήματα προβαλλόμενα τυπικώς κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως διοικητικής ενστάσεως έχουν ως αποτέλεσμα, στην περίπτωση που η απόφαση αυτή δεν έχει αυτοτελές περιεχόμενο, να επιλαμβάνεται το Γενικό Δικαστήριο της πράξεως κατά της οποίας υποβλήθηκε η ένσταση (αποφάσεις της 17ης Ιανουαρίου 1989, *Vainker* κατά Κοινοβουλίου, 293/87, EU:C:1989:8, σκέψη 8, και της 6ης Απριλίου 2006, *Camós Grau* κατά Επιτροπής, T-309/03, EU:T:2006:110, σκέψη 43). Εν προκειμένω, καθόσον η από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση δεν έχει αυτοτελές περιεχόμενο, καθώς κατ' ουσίαν απλώς επιβεβαιώνει την προσβαλλόμενη πράξη, ήτοι την πράξη αριθ. 3, πρέπει να θεωρηθεί ότι η προσφυγή στρέφεται κατά της πράξεως αριθ. 3.
- 60 Με την προσφυγή, οι προσφεύγοντες επικαλούνται τρεις λόγους παρανόμου της πράξεως αριθ. 3. Ο πρώτος αφορά την εσφαλμένη εφαρμογή του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ όσον αφορά τις συντάξεις ορφανού. Ο δεύτερος αφορά τον αδικαιολόγητο αποκλεισμό των οικογενειακών επιδομάτων από τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου των συντάξεων το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 81α του ΚΥΚ. Ο τρίτος αφορά ανεπαρκή και αντιφατική αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3.
- 61 Απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όπως σημειώθηκε στα πρακτικά της συζητήσεως αυτής, οι προσφεύγοντες επιβεβαιώνουν ότι, λόγω των απαντήσεων που έδωσε η Επιτροπή, στις 25 Οκτωβρίου 2017, στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο στις 3 Οκτωβρίου 2017, παραιτούνται από τα επιχειρήματα με τα οποία αμφισβητούνται τα πραγματικά περιστατικά, ήτοι τα ποσά που λήφθηκαν υπόψη και οι υπολογισμοί που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή στις διάφορες πράξεις, και δη στην πράξη αριθ. 2, πλην όμως δεν παραιτούνται από την αμφισβήτηση της νομιμότητας της μεθόδου υπολογισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή στις πράξεις αυτές. Ως εκ τούτου, παραιτούνται από τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως στην υπό κρίση υπόθεση.
- 62 Πρέπει να εξετασθεί κατ' αρχάς ο τρίτος λόγος ακυρώσεως.

– Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως

- 63 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η πράξη αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την αιτιολογία της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως, είναι πλημμελής λόγω της ανεπαρκούς και αντιφατικής αιτιολογίας της.
- 64 Συναφώς, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ούτε η πράξη αριθ. 3 ούτε η από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση καθιστούν δυνατή την κατανόηση της συλλογιστικής που ακολούθησε και των υπολογισμών που όντως πραγματοποίησε η Επιτροπή. Κατά τους προσφεύγοντες, πράγματι, στην αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3 εκτίθεται, όπως και στις προγενέστερες αποφάσεις, ότι, για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ, πρέπει να ληφθεί υπόψη το ποσό που προκύπτει από το άθροισμα των καθαρών αποδοχών του αποθανόντος και εκείνων του επιζώντος συζύγου κατά τον χρόνο του θανάτου, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων για τα τρία συντηρούμενα τέκνα, τα οποία δικαιούται ο επιζών σύζυγος. Παρά ταύτα, στον βαθμό που προκύπτει από τους υπολογισμούς της πράξεως αριθ. 3 ότι στις καθαρές αποδοχές

του επιζώντος συζύγου δεν συνυπολογίζεται το επίδομα στέγης και τα επιδόματα συντηρούμενου τέκνου, η παρατιθέμενη στην πράξη αριθ. 3 αιτιολογία αντιφάσκει προς το διατακτικό της εν λόγω πράξεως.

- 65 Επιπλέον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση δεν αποσαφηνίζει περαιτέρω την αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3. Συγκεκριμένα, η ΑΔΑ αναφέρεται στη σώρευση του εισοδήματος του αποθανόντος υπαλλήλου, ως εάν ζούσε ακόμη, και του «καθαρού εισοδήματος του επιζώντος συζύγου», χωρίς να διευκρινίζει ρητώς αν, στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για τον πραγματικό καθαρό μισθό του επιζώντος συζύγου, ήτοι για τον πράγματι εισπραττόμενο μισθό μετά τον θάνατο της E. Simonazzi, ή τον τεκμαρτό μισθό του επιζώντος συζύγου, ήτοι τον μισθό του επιζώντος συζύγου που υπολογίζεται ως εάν η σύζυγός του ζούσε ακόμη. Κατά τους προσφεύγοντες, «το καθαρό εισόδημα του επιζώντος συζύγου», υπό την έννοια της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως, δεν μπορεί να αντιστοιχεί ούτε στον πραγματικό μισθό, ο οποίος δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ, ούτε στον τεκμαρτό μισθό του Alberto Spagnolli, καθώς το ποσό του «καθαρού εισοδήματος του επιζώντος συζύγου», το οποίο αναφέρεται στην πράξη αριθ. 3, δεν περιλαμβάνει τα οικογενειακά επιδόματα τα οποία θα edικαιούτο ο Alberto Spagnolli εάν η σύζυγός του ζούσε ακόμη. Εκ των ανωτέρω συνάγουν ότι η αιτιολογία που προστέθηκε από την ΑΔΑ είναι, εν πάση περιπτώσει, αντίθετη προς το περιεχόμενο της πράξεως αριθ. 3.
- 66 Προκαταρκτικώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η σώρευση των απολαβών στην οποία προέβη η Επιτροπή, για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ, όταν πρόκειται για δύο συζύγους οι οποίοι είναι αμφότεροι υπάλληλοι της Ένωσης, όπως τούτο προκύπτει από τις διάφορες πράξεις καθορισμού συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, δεν προσβάλλεται από τους προσφεύγοντες στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως. Η σώρευση των απολαβών των εν λόγω υπαλλήλων χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου στο οποίο υπόκεινται τα εισοδήματα της οικογένειας του επιζώντος υπαλλήλου, προκειμένου να αποφευχθεί ο πλουτισμός του λόγω του θανάτου. Η Επιτροπή υπολογίζει, επομένως, το ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ προσθέτοντας τον μισθό του αποθανόντος συζύγου στον μισθό του επιζώντος συζύγου. Η μέθοδος αυτή δεν προκύπτει ρητώς από το γράμμα του άρθρου 81α του ΚΥΚ, το οποίο, για τον καθορισμό του εν λόγω ανώτατου ορίου, αναφέρεται αποκλειστικώς στις αποδοχές του αποθανόντος συζύγου. Παρά ταύτα, η εν λόγω μέθοδος επελέγη από την Επιτροπή, όπως προκύπτει από την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση και επιβεβαιώθηκε από την ίδια την Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προκειμένου να προστατευθούν περισσότερο τα εισοδήματα της οικογένειας από φορολογικής απόψεως.
- 67 Εν προκειμένω, αφενός, οι προσφεύγοντες αμφισβητούν το ποσό του εισοδήματος του Alberto Spagnolli το οποίο, στις διάφορες πράξεις καθορισμού συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, προστίθεται στον μισθό της αποθανούσας συζύγου του ώστε να προσδιοριστεί το ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ. Πιο συγκεκριμένα, φρονούν ότι, στο εισόδημα αυτό, η Επιτροπή συνυπολογίζει εσφαλμένο ποσό επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου. Αφετέρου, οι προσφεύγοντες βάλλουν κατά του ότι, κατά τους υπολογισμούς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, η Επιτροπή εφαρμόζει το άρθρο 81α του ΚΥΚ στις συντάξεις ορφανού, με αποτέλεσμα να τις περιορίζει. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί η τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως υπό το πρίσμα των εν λόγω αιτιάσεων που προβάλλουν οι προσφεύγοντες.
- 68 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ, και επαναλαμβάνεται στο άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, έχει ως σκοπό να παράσχει στον μεν δικαστή της Ένωσης τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας των βλαπτικών αποφάσεων, στους δε ενδιαφερομένους επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζουν αν οι αποφάσεις αυτές είναι βάσιμες ή αν, αντιθέτως, πάσχουν ελάττωμα που επιτρέπει την αμφισβήτηση της νομιμότητάς τους. Συνεπώς, η αιτιολογία πρέπει, κατ' αρχήν, να ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο ταυτοχρόνως με την απόφαση που τον βλάπτει και η έλλειψη αιτιολογίας δεν δύναται να καλυφθεί εκ του ότι ο

ενδιαφερόμενος πληροφορείται την αιτιολογία της αποφάσεως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του δικαστή της Ένωσης (βλ. απόφαση της 4ης Νοεμβρίου 2008, *Marcuccio κατά Επιτροπής*, F-41/06, EU:F:2008:132, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 69 Έχει επίσης κριθεί ότι μπορεί να θεραπευθεί ενδεχόμενη έλλειψη αιτιολογίας, εφόσον έχει παρατεθεί η προσήκουσα αιτιολογία με την απάντηση στη διοικητική ένσταση, διότι η αιτιολογία αυτή τεκμαίρεται ότι συμπίπτει με την αιτιολογία της αποφάσεως κατά της οποίας στρεφόταν η διοικητική ένσταση (βλ. απόφαση της 4ης Νοεμβρίου 2008, *Marcuccio κατά Επιτροπής*, F-41/06, EU:F:2008:132, σκέψη 66 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 70 Επίσης, κατά πάγια νομολογία, είναι δυνατόν, πρώτον, να θεραπευθεί η ανεπαρκής –αλλά όχι η ανύπαρκτη– αιτιολογία ακόμη και κατά τη διάρκεια της δίκης εφόσον, προ της ασκήσεως της προσφυγής του, ο ενδιαφερόμενος διέθετε ήδη στοιχεία τα οποία αποτελούν υποτυπώδη αιτιολογία και, δεύτερον, να θεωρηθεί μια απόφαση επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον εκδόθηκε εντός πλαισίου που είναι γνωστό στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο και του παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το περιεχόμενό της (βλ. απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2011, *Marcuccio κατά Επιτροπής*, F-81/09, EU:F:2011:13, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 71 Πρώτον, επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα σύμφωνα με τα οποία η αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, είναι ανεπαρκής διότι οι δύο αυτές πράξεις δεν καθιστούν δυνατή την κατανόηση της μεθόδου υπολογισμού που εφήρμοσε η Επιτροπή αφορούν παράβαση ουσιώδους τύπου, η οποία πρέπει να εξεταστεί πριν από το βάσιμο των επίμαχων λόγων.
- 72 Συναφώς, πρώτον, από την πράξη αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την αιτιολογία της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως, προκύπτει ότι με τη δεύτερη ως άνω πράξη υπολογίσθηκαν εκ νέου τα ποσά που δικαιούνται οι προσφεύγοντες για συντάξεις επιζώντων και ορφανού, αφενός, λόγω σφάλματος υπολογισμού στην προγενέστερη πράξη, ήτοι στην πράξη αριθ. 2, και, αφετέρου, λόγω της αλλαγής κλιμακίου του Alberto Spagnolli, ο οποίος προχώρησε από τον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 2, στον βαθμό AD 9, κλιμάκιο 3, τον Οκτώβριο του 2013, συμπεριλαμβανομένων των συντελεστών που εφαρμόζονταν στον μισθό του την 1η Ιουλίου 2012 και την 1η Οκτωβρίου 2013.
- 73 Δεύτερον, από την ανάγνωση του συνόλου των πράξεων, και δη των πράξεων αριθ. 2 και 3 από κοινού με τις διευκρινίσεις που δόθηκαν με την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, προκύπτει ότι το σφάλμα που περιέχεται στην πράξη αριθ. 2 οφείλεται στον συνυπολογισμό έξι επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου, αντί τριών, στο ποσό του καθαρού μισθού του Alberto Spagnolli που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό του «τεκμαρτού εισοδήματός» του (στο εξής: ποσό Α), ήτοι του εισοδήματος που υπολογίζεται ως εάν η σύζυγός του ζούσε ακόμη.
- 74 Τρίτον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι ίδιοι οι προσφεύγοντες υπενθυμίζουν ότι η μέθοδος υπολογισμού που εφήρμοσε η Επιτροπή συνίσταται στον συνυπολογισμό, αφενός, ενός «ποσού Α», το οποίο αντιστοιχεί στα «τεκμαρτά εισοδήματα», και αποτελείται από τις καθαρές αποδοχές της αποθανούσας συζύγου ως εάν ζούσε ακόμη και τις καθαρές αποδοχές του επιζώντος συζύγου κατά τον χρόνο του θανάτου, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων για τρία συντηρούμενα τέκνα, και, αφετέρου, ενός ποσού το οποίο αντιστοιχεί στα «πραγματικά εισοδήματα» τα οποία θα λάμβανε ο σύζυγος εάν δεν εφαρμόζονταν ο περιορισμός του άρθρου 81α και αποτελείται από το άθροισμα των καθαρών εισοδημάτων του επιζώντος συζύγου, της συντάξεως επιζώντος και των συντάξεων ορφανού (στο εξής: ποσό Β). Επιπλέον, από τους υπολογισμούς που περιέχονται τόσο στην πράξη αριθ. 3 όσο και στην από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση γίνεται αντιληπτό ότι από τη διαφορά μεταξύ του ποσού Α και του ποσού Β προκύπτει το ποσό το οποίο πρέπει να αφαιρεθεί αναλογικώς από τις συντάξεις επιζώντων και ορφανού.

- 75 Τέταρτον, η από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση διευκρινίζει, επίσης, ότι η σώρευση του καθαρού μισθού του Alberto Spagnolli και εκείνου της αποθανούσας συζύγου του οφείλεται στην ανάγκη να ληφθεί υπόψη η επιβολή του φόρου της Ένωσης επί του εισοδήματος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού 260/68, και ότι η μέθοδος που επέλεξε η Επιτροπή για να υπολογίσει τις συντάξεις επιζώντων και ορφανού είναι εκείνη η οποία προστατεύει περισσότερο τα εισοδήματα της οικογένειας από φορολογικής απόψεως.
- 76 Επομένως, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι η αιτιολογία είναι ανεπαρκής διότι η από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση δεν τους παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσουν εάν, όταν αναφέρεται στη σώρευση του «καθαρού μισθού του επιζώντος συζύγου» και εκείνου της αποθανούσας, εννοεί το πραγματικό εισόδημα, ήτοι το ποσό Β, ή το τεκμαρτό εισόδημα επιζώντος συζύγου, ήτοι το ποσό Α. Πράγματι, από τις περιεχόμενες στην εν λόγω απόφαση διευκρινίσεις προκύπτει σαφώς ότι η απόφαση αυτή εννοεί το τεκμαρτό εισόδημα καθόσον είναι το εισόδημα το οποίο, μαζί με τον μισθό που θα ελάμβανε η αποθανούσα, λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ, ήτοι για το ποσό Α.
- 77 Κατόπιν των προεκτεθέντων, κρίνεται ότι η αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, είναι επαρκής καθόσον παρέχει τη δυνατότητα στους προσφεύγοντες να κατανοήσουν τη μέθοδο υπολογισμού την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή, τον επιδιωκόμενο σκοπό και το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων.
- 78 Επομένως, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων ότι η αιτιολογία της πράξεως αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, ήταν ανεπαρκής, διότι δεν τους παρείχε τη δυνατότητα να κατανοήσουν τη μέθοδο υπολογισμού την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή, πρέπει να απορριφθούν. Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επίμαχη αιτιολογία παρείχε στους προσφεύγοντες τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την ορθότητα της μεθόδου αυτής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 79 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων σύμφωνα με το οποίο υπάρχει αντίφαση μεταξύ της αιτιολογίας της πράξεως αριθ. 3 και του διατακτικού της, διότι δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των υπολογισμών που εφαρμόστηκαν στην πράξη αριθ. 3 και του διατακτικού της, όπως συμπληρώθηκε με την από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, υπενθυμίζεται ότι, όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 61 ανωτέρω, οι προσφεύγοντες δεν αμφισβητούν πλέον τα πραγματικά περιστατικά, ήτοι τους λεπτομερείς υπολογισμούς της Επιτροπής στις διάφορες πράξεις, μεταξύ των οποίων και η πράξη αριθ. 3. Διευκρίνισαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το επιχείρημα αυτό, το οποίο αφορά αντιφατική αιτιολογία, έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι με αυτό προβάλλεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως λόγω της μη κοινοποίησεως των αναλυτικών υπολογισμών που εφαρμόστηκαν στην πράξη αριθ. 3, με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η κατανόηση του σφάλματος που εμφιλοχώρησε κατά τον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.
- 80 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η αιτιολόγηση μιας αποφάσεως δεν συνεπάγεται ότι όλες οι λεπτομέρειες του υπολογισμού που περιέχεται στην απόφαση αυτή πρέπει να παρατίθενται ρητώς. Αρκεί οι ενδιαφερόμενοι να είναι σε θέση να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους εκδόθηκε η πράξη που τους αφορά, ο επιδιωκόμενος σκοπός και η μέθοδος που εφαρμόζει για τον καθορισμό του ποσού που δικαιούνται. Συγκεκριμένα, η παράθεση του συνόλου των υπολογισμών των ποσών που περιλαμβάνονται στην πράξη αριθ. 3, όσο και αν είναι χρήσιμη και ευκταία, δεν είναι απαραίτητη για την τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, με την επισήμανση ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν δύναται, καταφεύγοντας αποκλειστικά και με μηχανικό τρόπο σε αριθμητικούς τύπους, να παραιτηθεί από την ορθή εκτίμηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των προσφευγόντων με γνώμονα τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Salzgitter κατά Επιτροπής, C-182/99 P, EU:C:2003:526, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 81 Εξάλλου, το γεγονός απλώς και μόνον ότι η προσκόμιση ορισμένων αριθμητικών στοιχείων επιτρέπει τον εντοπισμό σφαλμάτων υπολογισμού δεν είναι αρκετό ώστε να θεωρηθεί ανεπαρκής η αιτιολογία μιας επίδικης αποφάσεως, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο του ελέγχου μιας τέτοιας αποφάσεως από τον δικαστή της Ένωσης, ο τελευταίος μπορεί να ζητήσει να του προσκομιστούν όλα τα στοιχεία που του είναι αναγκαία ώστε να προβεί σε εμπεριστατωμένο έλεγχο του τρόπου υπολογισμού που εφαρμόστηκε (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Cogus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψη 150).
- 82 Στον βαθμό, όμως, που από την ανάλυση που εκτίθεται στις σκέψεις 72 έως 77 ανωτέρω προκύπτει ότι η πράξη αριθ. 3, όπως συμπληρώθηκε με την αιτιολογία της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως, παρείχε τη δυνατότητα στους προσφεύγοντες να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους εκδόθηκε η πράξη που τους αφορά, τον επιδιωκόμενο σκοπό και τη μέθοδο που εφαρμόστηκε για τον καθορισμό του ποσού που δικαιούνται, τα προβαλλόμενα επιχειρήματα προς στήριξη της υπάρξεως παραβάσεως της υποχρέωσης αιτιολογήσεως λόγω της μη παραθέσεως των αναλυτικών υπολογισμών των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων πρέπει να απορριφθούν.
- 83 Επομένως, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- *Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως*
- 84 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η πράξη αριθ. 3 είναι παράνομη και πρέπει να ακυρωθεί, καθόσον, συνυπολογίζοντας τις συντάξεις ορφανού στο ποσό του εισοδήματος που υπόκειται στον περιορισμό του άρθρου 81α του ΚΥΚ, επέφερε αδικαιολόγητη μείωση των χορηγούμενων σε αυτούς συντάξεων επιζώντων και ορφανού.
- 85 Πρώτον, οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν ότι οι φράσεις «συντάξεις επιζώντων» στον πληθυντικό και «η χήρα και όσοι άλλοι έλκουν δικαιώματα», που χρησιμοποιούνται από τον νομοθέτη στο άρθρο 81α του ΚΥΚ, δεν αφορούν τις συντάξεις ορφανού, αλλά τις περιπτώσεις συνυπάξεως του επιζώντος συζύγου και του διαζευγμένου πρώην συζύγου ή του επιζώντος συζύγου και των τέκνων που προέρχονται από προηγούμενο γάμο, περιπτώσεις οι οποίες ρυθμίζονται, αντιστοίχως, αφενός, από τα άρθρα 27 και 28 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ και, αφετέρου, από το άρθρο 22, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ.
- 86 Δεύτερον, οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ότι, όταν ο νομοθέτης αναφέρεται στο ένα ή στο άλλο είδος συντάξεως, τούτο προκύπτει σαφώς από το γράμμα των διατάξεων του ΚΥΚ, όπερ συμβαίνει, μεταξύ άλλων, στις περιπτώσεις του άρθρου 80, παράγραφοι 3 και 4, του ΚΥΚ, του άρθρου 21, παράγραφοι 1 και 2, και του άρθρου 24 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ.
- 87 Τρίτον, οι προσφεύγοντες τονίζουν το γεγονός ότι οι συντάξεις επιζώντων και ορφανού τέκνου επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς. Σκοπός της συντάξεως επιζώντων είναι η διασφάλιση στον επιζώντα σύζυγο συμπληρώματος των οικογενειακών εισοδημάτων, προκειμένου να αντιμετωπίσει την απώλεια εσόδων του αποθανόντος συζύγου, ενώ η σύνταξη ορφανού συνιστά χωριστή εισφορά αλληλεγγύης η οποία αποβλέπει στη διασφάλιση της αυτονομίας των ορφανών τέκνων. Μια τέτοια διαφορά στους σκοπούς των δύο ειδών συντάξεως επιβεβαιώνεται από τον ΚΥΚ ο οποίος προβλέπει, αφενός, ότι, μόλις ενηλικιωθούν, τα ορφανά μπορούν να ζητήσουν την καταβολή της συντάξεώς τους σε χωριστό λογαριασμό από εκείνον του γονέα που δικαιούται σύνταξη επιζώντων και, αφετέρου, ότι η απώλεια της συντάξεως επιζώντων δεν συνεπάγεται την απώλεια της συντάξεως ορφανού, αλλά, αντιθέτως, τον διπλασιασμό του ποσού της. Αυτός ο διαφορετικός σκοπός των δύο ειδών συντάξεως δικαιολογεί τη διαφορετική μεταχείριση των εισοδημάτων από τη σύνταξη επιζώντων και εκείνων που αντιστοιχούν στη σύνταξη ορφανού και, ως εκ τούτου, τη μη εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ ως προς αυτά.

- 88 Κατά τους προσφεύγοντες, ο παράνομος συνυπολογισμός της συντάξεως ορφανού στα εισοδήματά τους τα οποία υπόκεινται στον περιορισμό του άρθρου 81α του ΚΥΚ είχε ως συνέπεια τη μείωση του ποσού των συντάξεων επιζώντων και ορφανού τόσο για το διάστημα από 1ης Ιουλίου 2012 έως 30 Σεπτεμβρίου 2013 όσο και για το διάστημα μετά την 1η Οκτωβρίου 2013. Συγκεκριμένα, οι μειώσεις των εν λόγω συντάξεων επιβλήθηκαν λόγω υπερβάσεως του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ κατά 1 629,27 ευρώ για το πρώτο διάστημα και κατά 1 576,92 ευρώ για το δεύτερο διάστημα. Ωστόσο, ο συνυπολογισμός, κατά τον καθορισμό των εισοδημάτων που υπόκεινται στο εν λόγω ανώτατο όριο, της συντάξεως ορφανού ποσού 2 088,90 ευρώ ήταν αποφασιστικός για την εφαρμογή μειώσεων στα ποσά των συντάξεων που καταβλήθηκαν στους προσφεύγοντες.
- 89 Τέλος, υποστηρίζουν ότι, στον βαθμό που οι προγενέστερες της πράξεως αριθ. 3 πράξεις ενέχουν το ίδιο σφάλμα με το περιεχόμενο στην πράξη αυτή, ήτοι εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ στις συντάξεις ορφανού, η Επιτροπή θα πρέπει να αντλήσει τις συνέπειες από την ακυρωτική απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με την πράξη αριθ. 3 και, ως εκ τούτου, να υπολογίσει εκ νέου τις συντάξεις επιζώντων και ορφανού σε όφελος των προσφευγόντων, με αναδρομική ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 41 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ.
- 90 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα των προσφευγόντων και υποστηρίζει ότι το άρθρο 81α του ΚΥΚ αφορά τόσο τη σύνταξη επιζώντων όσο και τη σύνταξη ορφανού.
- 91 Πρέπει, επομένως, να επιλυθεί το ζήτημα αν το άρθρο 81α του ΚΥΚ έχει την έννοια ότι αφορά και τις συντάξεις ορφανού.
- 92 Προκαταρκτικώς, πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 7 ανωτέρω, το άρθρο 81α, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ έχει ως εξής:
- «1. Ανεξάρτητα από κάθε άλλη διάταξη, όσον αφορά ιδίως τα ελάχιστα ποσά που διατίθενται υπέρ των δικαιούχων σύνταξης επιζώντων, το συνολικό ποσό των συντάξεων επιζώντων που μπορούν να αξιώσουν η χήρα και όσοι άλλοι έλκουν δικαιώματα, αφού προστεθούν τα οικογενειακά επιδόματα και αφαιρεθεί ο φόρος και οι άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει:
- α) σε περίπτωση θανάτου υπαλλήλου ο οποίος ευρίσκεται σε κάποια υπηρεσιακή κατάσταση από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 35 του [ΚΥΚ], το ύψος των αποδοχών που θα είχε ο υπάλληλος αυτός στον ίδιο βαθμό και κλιμάκιο, αν είχε παραμείνει στην υπηρεσία, αφού αφαιρεθεί ο φόρος και οι άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις [...]».
- 93 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής, το οποίο υπενθυμίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και σύμφωνα με το οποίο από απόφαση του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης προκύπτει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81α, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ΚΥΚ, η σύνταξη ορφανού έχει περιληφθεί στο συνολικό ποσό των καθαρών συντάξεων που καταβάλλονται στους έλκοντες δικαιώματα από τον αποθανόντα υπάλληλο, ήτοι στο ποσό το οποίο υπόκειται στο ανώτατο όριο που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο (απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2016, Bulté και Krempa κατά Επιτροπής, F-96/14, EU:F:2016:10, σκέψη 53), παρατηρείται ότι, στην ως άνω υπόθεση, το ζήτημα της νομιμότητας της εφαρμογής του άρθρου 81α του ΚΥΚ στις συντάξεις ορφανού δεν αμφισβητήθηκε από τους διαδίκους στην υπόθεση εκείνη και, επομένως, δεν επιλύθηκε οριστικώς από το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.
- 94 Καταρχάς πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι συντάξεις ορφανού ρυθμίζονται στο άρθρο 80 του ΚΥΚ, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο V, κεφάλαιο 3, του ΚΥΚ, με τίτλο «Συντάξεις και επίδομα αναπηρίας». Οι συντάξεις αυτές συνιστούν, όπως τούτο προκύπτει επίσης από τη νομολογία, πραγματικές συντάξεις οι οποίες υπόκεινται ως εκ τούτου στο καθεστώς συντάξεων του ΚΥΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση της 23ης Μαρτίου 1993, Hueet κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, T-8/93, EU:T:1994:35, σκέψη 30).

- 95 Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι οι κανόνες υπολογισμού των συντάξεων ορφανού ορίζονται στο κεφάλαιο 4, άρθρο 21, του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, βάσει παραπομπής περιεχόμενης στο άρθρο 84 του ΚΥΚ, και ότι το κεφάλαιο αυτό φέρει τον τίτλο «Σύνταξη επιζώντων». Από την παρατήρηση αυτή προκύπτει η διαπίστωση ότι η φράση «σύνταξη επιζώντων» χρησιμοποιείται από τον νομοθέτη προκειμένου να προσδιοριστούν όχι μόνον η σύνταξη του επιζώντος συζύγου του αποθανόντος υπαλλήλου, ήτοι η σύνταξη επιζώντων *stricto sensu*, αλλά και οι διατάξεις που αφορούν τις συντάξεις ορφανού. Στο πλαίσιο αυτό, καίτοι είναι αληθές ότι, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγοντες, ορισμένες διατάξεις αναφέρονται ρητώς στις συντάξεις ορφανού, τούτο δεν αποκλείει ωστόσο τη δυνατότητα εφαρμογής ως προς αυτές άλλων διατάξεων, μη μνημονευόμενων ρητώς, καθόσον οι συντάξεις ορφανού αποτελούν πραγματικές συντάξεις, υποκείμενες, εκ του γεγονότος αυτού, στις διατάξεις του ΚΥΚ που εφαρμόζονται εν γένει στις συντάξεις.
- 96 Επιπλέον, στον βαθμό που το άρθρο 81α του ΚΥΚ συνιστά μία από τις τελικές διατάξεις του τίτλου V, κεφάλαιο 3, του ΚΥΚ και περιλαμβάνεται στις διατάξεις που εφαρμόζονται επί των συντάξεων, στις οποίες συγκαταλέγονται οι συντάξεις του άρθρου 80, το άρθρο 81α δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει τις συντάξεις ορφανού. Πράγματι, η χρήση, στη διάταξη αυτή, της φράσεως «συντάξεις επιζώντων» στον πληθυντικό αριθμό πρέπει να νοηθεί, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, ως αναφερόμενη σε όλα τα είδη «συντάξεων», των οποίων γενεσιουργός αιτία είναι ο θάνατος του υπαλλήλου, όπερ συμβαίνει όχι μόνο στην περίπτωση της συντάξεως επιζώντων, αλλά και στην περίπτωση της συντάξεως ορφανού. Εξάλλου, όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 80, πρώτο έως τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ και του άρθρου 21 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, η σύνταξη επιζώντων και η σύνταξη ορφανού συνδέονται, καθώς το ποσό της δεύτερης εξαρτάται από το ποσό της πρώτης.
- 97 Η εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ στις συντάξεις ορφανού δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω από τα επιχειρήματα των προσφευγόντων με τα οποία υποστηρίζεται ότι οι φράσεις «συντάξεις επιζώντων» και «όσοι άλλοι έλκουν δικαιώματα», που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 81α του ΚΥΚ, αφορούν τις καταστάσεις συνυπάρξεως, αφενός, του επιζώντος συζύγου και ενός ή περισσότερων πρώην διαζευγμένων συζύγων ή διαφόρων διαζευγμένων συζύγων, καταστάσεις οι οποίες διέπονται από τα άρθρα 27 και 28 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, και, αφετέρου, του επιζώντος συζύγου και των ορφανών που προέρχονται από προηγούμενο γάμο του αποθανόντος υπαλλήλου, καταστάσεις οι οποίες διέπονται από το άρθρο 22, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ.
- 98 Συγκεκριμένα, αφενός, το άρθρο 28 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, το οποίο είναι η κρίσιμη διάταξη εν προκειμένω, προβλέπει ότι, στις περιπτώσεις συνυπάρξεως επιζώντος συζύγου και ενός ή περισσότερων διαζευγμένων συζύγων ή περισσότερων του ενός διαζευγμένων συζύγων, η ίδια σύνταξη επιζώντων κατανέμεται αναλογικά μεταξύ των ελκόντων δικαιώματα. Επομένως, δεδομένου ότι πρόκειται για μία και την αυτή σύνταξη, δεν μπορεί η φράση «συντάξεις επιζώντων» στον πληθυντικό αριθμό που περιλαμβάνεται στο άρθρο 81α, παράγραφος 1, του ΚΥΚ να αφορά τις προαναφερθείσες περιπτώσεις.
- 99 Αφετέρου, εάν, με τη χρήση των εκφράσεων «συντάξεις» και «όσοι άλλοι έλκουν δικαιώματα», το άρθρο 81α, παράγραφος 1, του ΚΥΚ αφορούσε τις περιπτώσεις συνυπάρξεως του επιζώντος συζύγου και των ορφανών που προέρχονται από προηγούμενο γάμο του αποθανόντος συζύγου, αποκλεισμένων των τέκνων που προέρχονται από την ένωση του αποθανόντος υπαλλήλου και του επιζώντος συζύγου, τούτο θα συνεπαγόταν, όπως ορθώς τονίζει η Επιτροπή, αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση μεταξύ των τέκνων του αποθανόντος υπαλλήλου. Ενώ οι συντάξεις ορφανού των τέκνων που προέρχονται από την ένωση του αποθανόντος υπαλλήλου με τον επιζώντα σύζυγο δεν θα υπέκειντο σε περιορισμούς, καθώς το άρθρο 81α, παράγραφος 1, του ΚΥΚ δεν θα είχε εφαρμογή έναντι αυτών, οι συντάξεις των ορφανών που προέρχονται από προηγούμενο γάμο θα μπορούσαν να περιοριστούν δυνάμει της τελευταίας αυτής διατάξεως. Αυτή η διαφορετική μεταχείριση, η οποία είναι αδικαιολόγητη και αντίθετη προς την αρχή της ίσης μεταχείρισεως, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

- 100 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων με το οποίο τονίζεται ότι η σύνταξη επιζώντων και η σύνταξη ορφανού επιδιώκουν εν μέρει διαφορετικούς σκοπούς, πρέπει να σημειωθεί ότι τούτο, ακόμη και αν υποθεθεί ότι συμβαίνει, εντούτοις δεν αρκεί, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, ώστε να θεωρηθεί ότι το άρθρο 81α, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΚΥΚ δεν έχει εφαρμογή επί των συντάξεων ορφανού.
- 101 Ομοίως, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων που αντλούνται από το ότι ο εν μέρει διαφορετικός σκοπός των συντάξεων επιζώντων και ορφανού επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι, αφενός, μόλις ενηλικιωθούν, τα ορφανά θα μπορούσαν να ζητήσουν την καταβολή της συντάξεώς τους σε λογαριασμό χωριστό από εκείνον του γονέα που δικαιούται σύνταξη επιζώντων και ότι, αφετέρου, η απώλεια της συντάξεως επιζώντων δεν επιφέρει την απώλεια της συντάξεως ορφανού αλλά, τουναντίον, τον διπλασιασμό του ποσού της δεν είναι ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση την εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ επί των συντάξεων ορφανού. Πράγματι, αυτά τα δύο είδη συντάξεως αποτελούν, από κοινού, απολαβές εισπραττόμενες από την οικογένεια Spagnolli λόγω του θανάτου ενός των συζύγων, το δε συνολικό ποσό τους, σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που εφήρμοσε η Επιτροπή, λαμβάνεται υπόψη για την τήρηση της αρχής της αποτροπής του πλουτισμού της οικογένειας λόγω του θανάτου.
- 102 Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η νομολογία έχει δεχθεί ότι ο σκοπός ο οποίος επιδιώκεται με τη σύνταξη ορφανού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 80, τέταρτο εδάφιο, του ΚΥΚ, ήτοι με τη σύνταξη που καταβάλλεται στα εξομοιούμενα με τα συντηρούμενα τέκνα πρόσωπα, είναι η αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους, για τον υπάλληλο, όσον αφορά τη συντήρηση του τέκνου (απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2003, C κατά Επιτροπής, T-307/00, EU:T:2003:21, σκέψη 53), και πρέπει να θεωρηθεί ότι το ίδιο ισχύει και όσον αφορά τις συντάξεις ορφανού του άρθρου 80, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, το οποίο εξετάζεται εν προκειμένω, για τη σύνταξη που πρέπει να χορηγηθεί στα τέκνα του Alberto Spagnolli.
- 103 Ωστόσο, ο σκοπός της συντάξεως ορφανού, ο οποίος συνίσταται στην αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους, για τον επιζώντα υπάλληλο, που είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση των τέκνων, συμβάλλει στην επίτευξη του σκοπού της δημιουργίας, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγοντες, οικονομικής αυτάρκειας των εν λόγω παιδιών. Στον βαθμό που η σύνταξη ορφανού επιτρέπει την αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους για τη συντήρηση των τέκνων, αποτελεί μέρος των εισοδημάτων της οικογένειας και δεν εξαιρείται από τον κανόνα που απαγορεύει τον πλουτισμό λόγω του θανάτου ενός γονέα υπαλλήλου, κανόνα η τήρηση του οποίου διασφαλίζεται με την εφαρμογή του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ.
- 104 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 81α του ΚΥΚ αφορά τόσο τη σύνταξη επιζώντων όσο και τη σύνταξη ορφανού. Επομένως, η μέθοδος υπολογισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή, στον βαθμό που συνυπολογίζει τις συντάξεις ορφανού στο πραγματικό εισόδημα το οποίο υπόκειται στο ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ, είναι σύμφωνη με την εν λόγω διάταξη.
- 105 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ο πρώτος λόγος ακυρώσεως.
- 106 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η προσφυγή στην υπόθεση T-568/16 πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Υπόθεση Τ-599/16

- 107 Στην υπόθεση Τ-599/16, οι προσφεύγοντες βάλλουν κατά της απόφασης για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, την οποία εξέδωσε η Επιτροπή προκειμένου να ανακτήσει τα ποσά των συντάξεων επιζώντων και ορφανού που καταβλήθηκαν αντικανονικά στους προσφεύγοντες λόγω, κατά την άποψή της, σφάλματος στην πράξη αριθ. 2, το οποίο διορθώθηκε με τους νέους υπολογισμούς των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων στην πράξη αριθ. 3.
- 108 Όπως και στην υπόθεση Τ-568/16 (βλ. σκέψη 61 ανωτέρω), και όπως σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζήτησεως, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, από τα επιχειρήματα με τα οποία αμφισβητούνται τα πραγματικά περιστατικά, ήτοι τα ποσά που λήφθηκαν υπόψη και οι υπολογισμοί που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή στις διάφορες πράξεις, και δη στην πράξη αριθ. 2, πλην όμως δεν παραιτούνται από την αμφισβήτηση της νομιμότητας της μεθόδου υπολογισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή στις πράξεις αυτές.
- 109 Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν από την αμφισβήτηση της δυνατότητας της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει ένα επισυναφθέν στο υπόμνημα αντικρούσεως έγγραφο το οποίο αποτελεί στιγμιότυπο οθόνης όπου εμφανίζεται το αποτέλεσμα του υπολογισμού του καθαρού μισθού υπαλλήλου με βαθμό AD 9, κλιμάκιο 2, με τη χρήση μέσου πληροφορικής που καλείται «αριθμομηχανή».
- 110 Με την προσφυγή, οι προσφεύγοντες προβάλλουν κατ' ουσίαν τρεις λόγους ακυρώσεως.
- 111 Ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αντλούνται από παράβαση του άρθρου 85 του ΚΥΚ. Συναφώς, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 του ΚΥΚ, ήτοι, αφενός, η ύπαρξη αχρεώστητης εισπράξεως και, αφετέρου, η γνώση ή η απόδειξη της αντικανονικής καταβολής, που οφείλεται σε σφάλμα περιεχόμενο στην πράξη αριθ. 2.
- 112 Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως και από παράβαση του καθήκοντος μέριμνας. Συναφώς, οι προσφεύγοντες προβάλλουν, επίσης, αξίωση αποκαταστάσεως της περιουσιακής ζημίας και καταβολής χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη που υποστηρίζουν ότι υπέστησαν λόγω παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως και παραβάσεως του καθήκοντος μέριμνας.
- 113 Η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου των αξιώσεων αποζημιώσεως, τις οποίες θεωρεί, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμες. Επιπλέον, αμφισβητεί τους λοιπούς λόγους και επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγοντες προς στήριξη των ακυρωτικών αιτημάτων και υποστηρίζει ότι πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί των ακυρωτικών αιτημάτων

– Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 114 Υπενθυμίζεται, προκαταρκτικώς, ότι, όπως στην υπόθεση Τ-568/16 (βλ. σκέψη 59 ανωτέρω), η από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση δεν έχει αυτοτελές περιεχόμενο, καθόσον απλώς επιβεβαιώνει κατ' ουσίαν την απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Επομένως, η προσφυγή πρέπει να θεωρηθεί ως βάλλουσα κατά της απόφασης αυτής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 17ης Ιανουαρίου 1989, Vainker κατά Κοινοβουλίου, 293/87, EU:C:1989:8, σκέψη 8, και της 6ης Απριλίου 2006, Camós Grau κατά Επιτροπής, Τ-309/03, EU:T:2006:110, σκέψη 43).

- 115 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες προβάλλουν παράβαση του άρθρου 85 του ΚΥΚ λόγω της μη υπάρξεως, εν προκειμένω, αχρεώστητης καταβολής. Αυτός ο λόγος ακυρώσεως περιλαμβάνει τρία σκέλη. Πρώτον, υποστηρίζουν ότι η απουσία αχρεώστητης καταβολής οφείλεται σε μη ύπαρξη σφάλματος αφορώντος το ποσό των επιδομάτων για τα συντηρούμενα τέκνα στην πράξη αριθ. 2. Δεύτερον, εκτιμούν ότι η απουσία αχρεώστητης καταβολής απορρέει από το παράνομο της πράξεως αριθ. 3 λόγω του περιεχόμενου σε αυτήν συνυπολογισμού των συντάξεων ορφανού στο υποκείμενο στο ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ ποσό. Τρίτον, προβάλλουν ότι η μη ύπαρξη αχρεώστητης καταβολής οφείλεται στον εσφαλμένο αποκλεισμό, με την ίδια πράξη, των οικογενειακών επιδομάτων από το ποσό των τεκμαρτών εισοδημάτων (ποσό Α) του Alberto Spagnolli.
- 116 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι τα τρία σκέλη του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμα και πρέπει να απορριφθούν. Προσθέτει, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι το δεύτερο σκέλος είναι απαράδεκτο διότι προβλήθηκε εκπροθέσμως.
- 117 Καθόσον, με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες επαναλαμβάνουν τα επιχειρήματα που εξέθεσαν στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-568/16 προς αμφισβήτηση του ότι στο ποσό του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσό Α) του Alberto Spagnolli είχε ληφθεί υπόψη δύο φορές το ποσό των οικογενειακών επιδομάτων και καθόσον, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 108 ανωτέρω, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από την αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών, ήτοι των υπολογισμών που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις διάφορες πράξεις, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν και από το υπό κρίση σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως.
- 118 Διευκρινίζεται, εν πάση περιπτώσει, ότι, με βάση τις απαντήσεις της Επιτροπής στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, στις 25 Οκτωβρίου 2017, διαπιστώθηκε ότι το ποσό του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσό Α) του Alberto Spagnolli, ήτοι 8 937,32 ευρώ, το οποίο εμφανίζεται στην πράξη αριθ. 2, συμπεριλάμβανε, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, έξι επιδόματα συντηρούμενου τέκνου αντί τριών. Επομένως, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων ότι στο ποσό των 8 937,37 ευρώ συνυπολογίζονταν άπαξ τα επιδόματα συντηρούμενου τέκνου ήταν, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμα.
- 119 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγοντες επαναλαμβάνουν τα προβληθέντα στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-568/16 επιχειρήματα σχετικά με την γραμματική, συστηματική και τελλολογική ερμηνεία του άρθρου 81α του ΚΥΚ η οποία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η μέθοδος υπολογισμού της Επιτροπής, η οποία συνίστατο στην εφαρμογή της διατάξεως αυτής επί των συντάξεων ορφανών στην πράξη αριθ. 3, καθιστά την προαναφερθείσα πράξη παράνομη η οποία, ως εκ τούτου, δεν είναι ικανή να καταδείξει την ύπαρξη αχρεώστητης καταβολής.
- 120 Ωστόσο, τα επιχειρήματα αυτά απορρίφθηκαν ως αβάσιμα στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-568/16 (βλ. σκέψεις 92 έως 104 ανωτέρω). Επομένως, δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν, παρεμπιπτόντως, όπως ζητούν οι προσφεύγοντες, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως. Το δεύτερο σκέλος πρέπει, επομένως, να απορριφθεί ως αβάσιμο, παρέλκει δε η κρίση επί της συναφώς προβληθείσας από την Επιτροπή ενστάσεως απαράδεκτου (βλ. σκέψη 116 ανωτέρω).
- 121 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει αχρεώστητη καταβολή λόγω των περιεχόμενων στην πράξη αριθ. 3 σφαλμάτων υπολογισμού, επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματα που προέβαλαν ήδη προς στήριξη του δεύτερου λόγου ακυρώσεως στην υπόθεση Τ-568/16.
- 122 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατόπιν των απαντήσεων που έδωσε η Επιτροπή στις 25 Οκτωβρίου 2017 στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν από την αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών, ήτοι των αναλυτικών υπολογισμών της Επιτροπής στις διάφορες πράξεις. Συγκεκριμένα, παραιτήθηκαν, μεταξύ άλλων, από τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως ο οποίος προβλήθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-568/16, με τον οποίο προέβαλαν τα ίδια επιχειρήματα με τα

προβαλλόμενα στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως στην υπό κρίση υπόθεση, ήτοι επιχειρήματα σύμφωνα με τα οποία ο υπολογισμός στην πράξη αριθ. 3 περιείχε σφάλματα αφορώντα τον συνυπολογισμό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου (βλ. σκέψη 115 ανωτέρω). Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι προσφεύγοντες παραιτούνται και από τα επιχειρήματα που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 115 και 121 ανωτέρω.

- 123 Χάριν πληρότητας, υπενθυμίζεται ότι η πράξη αριθ. 3 δεν περιέχει σφάλμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ (βλ. σκέψη 104 ανωτέρω) ούτε σφάλμα υπολογισμού σχετικό με τον συνυπολογισμό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου. Πράγματι, το άρθρο 81α του ΚΥΚ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει εφαρμογή στις συντάξεις ορφανού. Περαιτέρω, οι περιεχόμενοι στην πράξη αριθ. 3 υπολογισμοί, στον βαθμό που συμπεριλαμβάνουν τρία επιδόματα συντηρούμενου τέκνου στο τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α) του Alberto Spagnolli, όπως τούτο προκύπτει από τις απαντήσεις που έδωσε η Επιτροπή στις 25 Οκτωβρίου 2017, στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, δεν ενέχουν τα σφάλματα τα οποία επικαλούνται οι προσφεύγοντες. Επομένως, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων ότι δεν υπάρχει αχρεώστητη καταβολή λόγω της υπάρξεως σφαλμάτων υπολογισμού στην πράξη αριθ. 3 είναι εν πάση περιπτώσει αβάσιμα.
- 124 Στο υπόμνημα απαντήσεως, πρώτον, οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι, ακόμη και αν χρησιμοποιηθεί η μνημονευόμενη στη σκέψη 109 ανωτέρω μέθοδος της «αριθμομηχανής», δεν υπάρχει αχρεώστητη καταβολή. Συναφώς, υποστηρίζουν ότι ο υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος, ήτοι του ποσού Α, και του πραγματικού εισοδήματος, ήτοι του ποσού Β, του Alberto Spagnolli δεν είναι σύμφωνος προς το άρθρο 81α του ΚΥΚ και ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, ο υπολογισμός αυτός δεν ανταποκρίνεται στην ανάγκη της σωρευτικής φορολογήσεως των εισοδημάτων. Συγκεκριμένα, εκτιμούν ότι η Επιτροπή μπορούσε μεν να υπολογίσει τον φόρο της Ένωσης αθροίζοντας τον μισθό τον οποίο λαμβάνει ο Alberto Spagnolli και το ποσό της συντάξεως επιζώντων, πλην όμως δεν έπρεπε να λάβει υπόψη το άθροισμα αυτό για την εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ. Κατά τους προσφεύγοντες, η σώρευση των εισοδημάτων των δύο συζύγων είναι καθοριστική, καθώς συνεπάγεται τον συνυπολογισμό του προσαυξημένου ποσού των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου που λαμβάνει ο Alberto Spagnolli στο πραγματικό εισόδημα (ποσό Β), ενώ ο ίδιος λάμβανε τα ίδια επιδόματα πριν από τον θάνατο της συζύγου του, βάσει του άρθρου 67 του ΚΥΚ. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν, ως εκ τούτου, ότι η σώρευση αυτή είναι εσφαλμένη.
- 125 Δεύτερον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το ανώτατο όριο του άρθρου 81α του ΚΥΚ πρέπει να νοηθεί ως σύγκριση μεταξύ, αφενός, των κατά τη διάταξη αυτή εισφορών αλληλεγγύης, οι οποίες καταβάλλονται αποκλειστικώς δυνάμει του εν λόγω άρθρου, και, αφετέρου, των εισοδημάτων του αποθανόντος συζύγου, που καθορίζονται τεκμαρτώς ως εάν ζούσε ακόμη. Θεωρούν, επομένως, ότι η εφαρμοστέα μέθοδος θα έπρεπε να είναι διαφορετική αναλόγως του αν ο επιζών σύζυγος είναι, ή όχι, και αυτός υπάλληλος ο οποίος λάμβανε ήδη το επίδομα στέγης και τα επιδόματα συντηρούμενου τέκνου, πριν από τον θάνατο. Φρονούν ότι, στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος είναι και αυτός υπάλληλος, τα εισοδήματα που λαμβάνει λόγω του θανάτου του συζύγου του ο οποίος ήταν υπάλληλος αποτελούνται από το άθροισμα των ποσών της συντάξεως επιζώντων και των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου συνυπολογιζόμενων άπαξ και εξ αυτών συνάγουν ότι, εν προκειμένω, το πραγματικό εισόδημα (ποσό Β) πρέπει να συμπεριλαμβάνει μόνον αυτά τα δύο ποσά.
- 126 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι με τα επιχειρήματα τα οποία υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 124 και 125 ανωτέρω γίνεται επίκληση νέων λόγων ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται το παράνομο της πράξεως αριθ. 3. Αυτοί οι λόγοι που αφορούν το παράνομο της πράξεως αριθ. 3, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 124 ανωτέρω, προβάλλονται το πρώτον με το υπόμνημα απαντήσεως το οποίο κατατέθηκε στην υπόθεση Τ-599/16, η οποία αφορά, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Δεν περιλαμβάνονται, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 66 ανωτέρω, στην προσφυγή που ασκήθηκε στην υπόθεση Τ-568/16, με την οποία επιδιώκεται η ακύρωση της πράξεως αριθ. 3, ούτε στην προσφυγή που ασκήθηκε στην υπόθεση Τ-599/16.

- 127 Στο πλαίσιο, όμως, της υποθέσεως Τ-599/16, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να αμφισβητήσουν παραδεκτώως τη νομιμότητα της πράξεως αριθ. 3, προβάλλοντας ένσταση ελλείψεως νομιμότητας υπό την έννοια του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι αυτή ήταν η πρόθεσή τους. Οι προσφεύγοντες όφειλαν, εφόσον θεωρούσαν ότι μπορούσαν νομίμως να το πράξουν, να προβάλουν τους επίμαχους νέους λόγους στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-568/16, η οποία αφορά την πράξη αυτή. Εξάλλου, το ζήτημα της εξετάσεως των προϋποθέσεων παραδεκτού των συγκεκριμένων λόγων υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 84 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου έχει σημασία μόνο στο πλαίσιο αυτό.
- 128 Εν πάση περιπτώσει, στον βαθμό που, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες δήλωσαν ότι δεν παραιτούνται από τα επίμαχα επιχειρήματα και διευκρίνισαν ότι η εκπρόθεσμη προβολή τους ήταν δικαιολογημένη διότι είχαν λάβει με καθυστέρηση τα στοιχεία σχετικά με τους υπολογισμούς που εφήρμοσε η Επιτροπή για τον καθορισμό των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων και επομένως κατανόησαν με καθυστέρηση την εφαρμοσθείσα από την Επιτροπή μέθοδο υπολογισμού, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, αντιθέτως προς όσα υποστήριζαν οι προσφεύγοντες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κανένα νέο νομικό ή πραγματικό στοιχείο σχετικό με την πράξη αριθ. 3 δεν δικαιολογεί τη δυνατότητα εκ νέου ενάρξεως της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά της εν λόγω πράξεως.
- 129 Πρώτον, από την προσφυγή που ασκήθηκε στην υπόθεση Τ-568/16 προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες κατανόησαν ότι η Επιτροπή άθροισε τις αποδοχές του επιζώντος συζύγου και της αποθανούσας συζύγου (βλ. σκέψη 74 ανωτέρω). Συγκεκριμένα, οι ίδιοι οι προσφεύγοντες διευκρινίζουν, στο πλαίσιο της προσφυγής τους στην υπόθεση Τ-568/16, ότι η Επιτροπή συνυπολόγισε, αφενός, το τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α), το οποίο αποτελείται από τις καθαρές αποδοχές της αποθανούσας συζύγου ως εάν ζούσε ακόμη και τις καθαρές αποδοχές του επιζώντος συζύγου κατά τον χρόνο θανάτου, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων για τρία συντηρούμενα τέκνα, και, αφετέρου, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο πραγματικό εισόδημα (ποσό Β) το οποίο θα ελάμβανε ο σύζυγος εάν δεν εφαρμοζόταν το ανώτατο όριο του άρθρου 81α και το οποίο αποτελείται από το άθροισμα των καθαρών εισοδημάτων του επιζώντος συζύγου, της συντάξεως επιζώντος και των συντάξεων ορφανού.
- 130 Δεύτερον, στην από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση είχε εκτεθεί ήδη ότι, δεδομένου ότι η ratio legis του άρθρου 81α του ΚΥΚ είναι να αποτραπεί ο πλουτισμός της οικογένειας λόγω του θανάτου ενός υπαλλήλου, η εφαρμοσθείσα από την Επιτροπή μέθοδος υπολογισμού συνίστατο στον υπολογισμό της διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος (ποσού Β) και του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσού Α), προκειμένου να αφαιρεθεί αναλογικώς από τις συντάξεις επιζώντων και ορφανού.
- 131 Τρίτον, πράγματι, τα στοιχεία τα οποία συναπαρτίζουν τα δύο ποσά που αντιστοιχούν στις «καθαρές αποδοχές» του Alberto Spagnolli, ποσά τα οποία περιλαμβάνονται στα αναγραφόμενα στην πράξη αριθ. 3 τεκμαρτά εισοδήματα (ποσό Α), ήτοι, αφενός, το ποσό ύψους 7 722,61 ευρώ και, αφετέρου, το ποσό ύψους 8 084,74 ευρώ, δεν αναγράφονται στην πράξη αριθ. 3 ούτε στην από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση ούτε στο υπόμνημα αντικρούσεως της Επιτροπής. Πάντως, η παράλειψη αυτή, τόσο στην πράξη αριθ. 3 όσο και στις λοιπές πράξεις, δεν εμπόδισε την κατανόηση και, επομένως, την εμπρόθεσμη αμφισβήτηση από τους προσφεύγοντες, ήτοι στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως κατά της πράξεως αριθ. 3 στην υπόθεση Τ-568/16, της μεθόδου υπολογισμού που εφήρμοσε η Επιτροπή η οποία συνίστατο στη σώρευση των μισθών του επιζώντος συζύγου και της αποθανούσας συζύγου. Ούτε η έκδοση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ούτε η κοινοποίηση των αναλυτικών υπολογισμών των τεκμαρτών μισθών που παρατίθενται στις διάφορες πράξεις συνιστούν νέα πραγματικά περιστατικά που παρέχουν τη δυνατότητα στους προσφεύγοντες, οι οποίοι παρέλειψαν να κάνουν εγκαίρως χρήση των δυνατοτήτων προσφυγής που τους προσφέρονταν κατά πράξεως βλαπτικής για τους ίδιους, να προβάλουν νέους λόγους για την ακύρωση της πράξεως αριθ. 3 και να παρακάμψουν την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά της εν λόγω πράξεως.

132 Επομένως, τα προεκτεθέντα στις σκέψεις 124 και 125 επιχειρήματα, τα οποία προβλήθηκαν το πρώτον με το υπόμνημα απαντήσεως στην υπόθεση Τ-599/16, προβλήθηκαν, εν πάση περιπτώσει, εκπροθέσμως, κατά παράβαση του άρθρου 84 του Κανονισμού Διαδικασίας και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 2000, ΑΙCS κατά Κοινοβουλίου, Τ-139/99, ΕΥ:Τ:2000:182, σκέψεις 59 και 62 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 8ης Μαρτίου 2007, France Télécom κατά Επιτροπής, Τ-340/04, ΕΥ:Τ:2007:81, σκέψη 164 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

133 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

– Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

134 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ελλείπει εν προκειμένω ο εμφανώς αντικανονικός χαρακτήρας των παροχών που καταβλήθηκαν για συντάξεις επιζώντων και ορφανού, ως προϋπόθεση προβλεπόμενη στο άρθρο 85 του ΚΥΚ για τη θεμελίωση αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.

135 Συναφώς, πρώτον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι οι δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες μνημονεύονται στην από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση, δεν είναι κρίσιμες για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Συγκεκριμένα, οι αποφάσεις αυτές αφορούν περιπτώσεις οι οποίες διαφέρουν από την κατάσταση των προσφευγόντων, ήτοι την περίπτωση υπαλλήλου, λήπτη αχρεώστητης παροχής, ο οποίος έχει προβεί σε εσφαλμένες δηλώσεις στην αρμόδια υπηρεσία, ή την περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος, ενώ διαπιστώνει ότι του καταβάλλεται αχρεωστήτως ορισμένο ποσό, δεν επισημαίνει το σφάλμα ούτε διατυπώνει αμφιβολίες ως προς την ύπαρξη του επίμαχου σφάλματος στην αρμόδια διοίκηση προκειμένου να της παράσχει τη δυνατότητα να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους. Σε αντίθεση με τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται οι μνημονευόμενες στην από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση δικαστικές αποφάσεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση υπήρξαν πλείστα διαβήματα προς τη διοίκηση, σε συμμόρφωση προς το καθήκον επιμελείας που υπέχει ο υπάλληλος. Με τα διαβήματα αυτά, μεταξύ άλλων, υποστηριζόταν ότι οι συντάξεις επιζώντων και ορφανού τέκνου είχαν υπολογισθεί σε χαμηλότερο του ορθού ποσό. Κατά τους προσφεύγοντες, ακριβώς λόγω των ως άνω διαβημάτων η διοίκηση εξέδωσε την πράξη αριθ. 2 και αποφάσισε την αύξηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

136 Δεύτερον, αφενός, είναι παράλογο να απαιτεί η Επιτροπή από τους προσφεύγοντες, οι οποίοι πέτυχαν την τροποποίηση του ορίου των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων την οποία έκριναν προσήκουσα για τους ίδιους, να εξακολουθήσουν να απευθύνονται στη διοίκηση προκειμένου να βεβαιωθούν ότι δεν έσφαλε κατά τον υπολογισμό του ποσού των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων. Αφετέρου, μολονότι η πράξη αριθ. 2 περιέχει σφάλμα σε όφελος των προσφευγόντων, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ο Alberto Spagnolli δεν εκπλήρωσε το καθήκον του επιμελείας αναλύοντας με τη διοίκηση τα εισπραχθέντα ποσά ούτε ότι όφειλε, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, να αντιληφθεί ότι είχε διαπραχθεί σφάλμα σε όφελός του.

137 Τρίτον, η κατάσταση των προσφευγόντων συνδέεται με την επίλυση περίπλοκων νομικών ζητημάτων, όπως το αν τα επιδόματα συντηρούμενου τέκνου πρέπει ή όχι να συνυπολογίζονται κατά τον υπολογισμό του ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ. Λόγω αυτής της περιπλοκότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το τυχόν σφάλμα της διοικήσεως ήταν «τόσο εμφαν[έ]ς ώστε [ο ενδιαφερόμενος] δεν ηδύνατο να τ[ο] αγνοεί».

138 Τέταρτον, η διοίκηση δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι έπρεπε να είχαν δημιουργηθεί αμφιβολίες ως προς την ύπαρξη σφάλματος συνεπαγόμενου αχρεώστητη καταβολή με βάση το περιεχόμενο της πράξεως αριθ. 2, δεδομένου ότι, στη δεξιά στήλη του κεντρικού τμήματος του παραρτήματος αυτού, με τίτλο

«νέο καθαρό [εισόδημα] του B. Spagnolli», είχαν συνυπολογισθεί έξι επιδόματα συντηρούμενου τέκνου. Συγκεκριμένα, η στήλη αυτή αναφερόταν στον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος (ποσό B) στο οποίο ορθώς είχαν συνυπολογισθεί έξι επιδόματα συντηρούμενου τέκνου.

- 139 Πέμπτον, το γεγονός ότι δεν έγινε κατανοητό το σφάλμα που υπήρχε στην πράξη αριθ. 2 προκύπτει σαφώς από τη διοικητική ένσταση που υποβλήθηκε κατά της πράξεως αριθ. 3. Συγκεκριμένα, από την εν λόγω διοικητική ένσταση προκύπτει ότι η προβλεπόμενη στην πράξη αριθ. 2 αύξηση είχε εκληφθεί από τους προσφεύγοντες ως συνδεόμενη με τη μείωση του μισθού του Alberto Spagnolli κατόπιν της αποσπάσεώς του και με τη διόρθωση προηγούμενου σφάλματος υπολογισμού σε βάρος του, το οποίο περιεχόταν στην πράξη αριθ. 1. Η εν λόγω αύξηση δεν συνδέθηκε από τους προσφεύγοντες με φερόμενο σφάλμα της διοικήσεως σε όφελος του Alberto Spagnolli κατά τον συνυπολογισμό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου στο τεκμαρτό του εισόδημα (ποσό A).
- 140 Έκτον, δεδομένου ότι, κατά τον χρόνο θανάτου της συζύγου του, ο Alberto Spagnolli ήταν υπάλληλος με βαθμό AD 12, ενώ κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως αριθ. 2 ήταν υπάλληλος με βαθμό AD 9, από τη χρησιμοποιηθείσα από τη διοίκηση διατύπωση τόσο στην πράξη αριθ. 2 όσο και στην πράξη αριθ. 3, ήτοι «καθαρός μισθός του A. Spagnolli κατά τον χρόνο θανάτου», δεν προκύπτει γιατί θα έπρεπε να θεωρηθεί περιέργο το ότι ο καθαρός μισθός κατά τον χρόνο θανάτου ήταν υψηλότερος σε σχέση με τον τρέχοντα.
- 141 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, λόγω της συμμετοχής του στον προσδιορισμό διαφορετικού τρόπου υπολογισμού του ανώτατου ορίου των συντάξεων επιζώντων και ορφανού, από τον οποίο προέκυψε καθαρό ποσό υψηλότερο από το ποσό των συντάξεων αυτών στην πράξη αριθ. 2, ο Alberto Spagnolli γνώριζε ότι, κατά τον καθορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσού A), η τροποποίηση του ποσού των συντάξεων αυτών στην εν λόγω πράξη οφειλόταν στον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου. Τούτο σημαίνει ότι, καθόσον η διαφορά μεταξύ των εσφαλμένων ποσών στην πράξη αριθ. 2 και των ορθών ποσών στην πράξη αριθ. 3 απέρρευε αποκλειστικώς από τον συνυπολογισμό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου στο τεκμαρτό εισόδημα –κατά τον οποίο τα εν λόγω επιδόματα υπολογίσθηκαν εσφαλμένως δύο φορές– και καθόσον η συμβολή του Alberto Spagnolli στη διόρθωση που επέφερε η Επιτροπή στην πράξη αριθ. 2 ήταν καθοριστική, η προϋπόθεση της γνώσεως της αντικανονικότητας της καταβολής των συντάξεων των προσφευγόντων πληρούται εν προκειμένω.
- 142 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το σφάλμα που υπήρχε στην πράξη αριθ. 2 ήταν, εν πάση περιπτώσει, τόσο εμφανές ώστε ο Alberto Spagnolli δεν μπορούσε να το αγνοεί. Συγκεκριμένα, από την απλή ανάγνωση του ποσού του τεκμαρτού εισοδήματος και του ποσού του πραγματικού εισοδήματος προκύπτει ότι το δεύτερο ποσό, παρά τον διπλό συνυπολογισμό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου, ήταν χαμηλότερο από το πρώτο. Το στοιχείο αυτό θα έπρεπε να είχε υποψιάσει έναν επιμελή υπάλληλο και να τον ωθήσει να επικοινωνήσει με τη διοίκηση προκειμένου να επισημάνει το σφάλμα. Περαιτέρω, από την απλή ανάγνωση του άρθρου 66 του ΚΥΚ προκύπτει με ευκολία ότι ο βασικός μισθός του επιζώντος συζύγου με βαθμό AD 9 δύσκολα θα μπορούσε να αντιστοιχεί στο αναγραφόμενο στην πράξη αριθ. 2 ποσό, όπως, εξάλλου, επιβεβαιώνεται και από την εκτύπωση του υπολογισμού ο οποίος πραγματοποιήθηκε με «αριθμομηχανή», όπως μνημονεύεται στη σκέψη 109 ανωτέρω, αντίτυπο της οποίας επισυνάφθηκε στο υπόμνημα αντικρούσεως.
- 143 Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, μπορούσε κάλλιστα να αναμένεται η συμμόρφωση του Alberto Spagnolli προς το καθήκον επιμελείας, δεδομένου του βαθμού τον οποίο είχε ως υπάλληλος πριν αποσπαστεί στην Πάρμα, ήτοι AD 12.
- 144 Επίσης, στο μέτρο που κάθε υπάλληλος θεωρείται ότι γνωρίζει τους κανόνες του ΚΥΚ σχετικά, εν προκειμένω, με το ποσό του μισθού υπαλλήλου στον βαθμό AD 9 (άρθρο 66 του ΚΥΚ) και το ποσό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου (άρθρο 2, παράγραφος 1, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, άρθρο 67 και άρθρο 81, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ), ο Alberto Spagnolli δεν μπορεί να υποστηρίξει βασίμως ότι το σφάλμα υπολογισμού σχετικά με τον καθορισμό του ανώτατου ορίου των συντάξεων

επιζώντων, τις οποίες edικαιούτο μαζί με τα τέκνα του, δεν ήταν εμφανές υπό την έννοια του άρθρου 85, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ. Κατά την Επιτροπή, καθόσον πληρούται η προϋπόθεση αυτή, η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων εκδόθηκε ορθώς και η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

- 145 Εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή βασίμως ζητεί την επιστροφή ποσών αχρεωστήτως εισπραχθέντων από τους προσφεύγοντες βάσει του άρθρου 85 του ΚΥΚ. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι «[κ]άθε ποσό που ελήφθη αχρεωστήτως αναζητείται αν ο λαβών ε γνώριζε την αντικανονικότητα της καταβολής ή αν η αντικανονικότητα αυτή ήταν τόσο εμφανής ώστε δεν ηδύνατο να την αγνοεί». Από το κείμενο αυτό απορρέει ότι, προκειμένου να αναζητηθεί ποσό το οποίο καταβλήθηκε αδικαιολογήτως, είναι αναγκαίο να αποδειχτεί ότι ο δικαιούχος είχε πράγματι γνώση του αντικανονικού χαρακτήρα της πληρωμής ή ότι η καταβολή ήταν τόσο εμφανώς αντικανονική ώστε ο λαβών να μην μπορούσε να την αγνοεί (αποφάσεις της 11ης Οκτωβρίου 1979, Berghmans κατά Επιτροπής, 142/78, EU:C:1979:233, σκέψη 9· της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, Ritto κατά Επιτροπής, F-18/08, EU:F:2008:110, σκέψη 29, και της 21ης Νοεμβρίου 2013, Roulet κατά Επιτροπής, F-72/12 και F-10/13, EU:F:2013:184, σκέψη 46).
- 146 Το άρθρο 85 του ΚΥΚ αφορά, επομένως, τη δυνατότητα της διοικήσεως να ανακτήσει κάθε αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό σε δύο περιπτώσεις, ήτοι, αφενός, όταν ο λαβών γνώριζε την αντικανονικότητα της καταβολής και, αφετέρου, όταν η αντικανονικότητα αυτή ήταν τόσο εμφανής ώστε δεν μπορούσε να την αγνοεί.
- 147 Όσον αφορά την πρώτη από τις περιπτώσεις αυτές, και ακόμη και αν υποθεθεί ότι βούληση της Επιτροπής ήταν να στηρίξει στην προϋπόθεση αυτή την από 4 Μαρτίου 2016 απορριπτική απόφαση, εναπόκειται στη διοίκηση να αποδείξει ότι ο λαβών είχε πράγματι λάβει γνώση της αντικανονικότητας της καταβολής (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2013, Achab κατά ΕΟΚΕ, F-21/12, EU:F:2013:95, σκέψη 44).
- 148 Όσον αφορά τη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να ληφθεί υπόψη, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, η ικανότητα του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου να προβεί στις αναγκαίες εξακριβώσεις (βλ. απόφαση της 26ης Ιουνίου 2013, Achab κατά ΕΟΚΕ, F-21/12, EU:F:2013:95, σκέψη 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 149 Εν προκειμένω, όσον αφορά την πρώτη περίπτωση, προκειμένου να θεωρηθεί ότι πράγματι ο Alberto Spagnolli γνώριζε την αντικανονικότητα της καταβολής, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι γνώριζε, πρώτον, ότι στο αναγραφόμενο στην πράξη αριθ. 2 τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α) συνυπολογίζονταν διπλάσιο ποσό επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου, δεύτερον, ότι ο συνυπολογισμός ήταν εσφαλμένος και, τρίτον, ότι συνεπεία του συνυπολογισμού αυτού καθίσταντο αντικανονικές οι καταβολές των συντάξεων επιζώντων και ορφανού που πραγματοποιήθηκαν βάσει της πράξεως αριθ. 2.
- 150 Τα επιχειρήματα, όμως, της Επιτροπής, σύμφωνα με τα οποία ο Alberto Spagnolli γνώριζε ότι είχε συνυπολογισθεί δύο φορές το ποσό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου στο τεκμαρτό εισόδημα της πράξεως αριθ. 2 επειδή είχε επαφές με τη διοίκηση προκειμένου να επιτύχει την τροποποίηση των υπολογισμών των δικαιωμάτων του στις συντάξεις επιζώντων και ορφανού που περιέχονταν στην πράξη αριθ. 2, δεν μπορούν να αποδείξουν ότι πληρούνταν εν προκειμένω η προϋπόθεση περί γνώσεως της αντικανονικότητας της καταβολής, ήτοι ότι πληρούνταν και οι τρεις προϋποθέσεις που υπομνήσθηκαν ανωτέρω στη σκέψη 149. Πράγματι, πρώτον, τα επιχειρήματα αυτά στηρίζονται σε απλή εικασία. Δεύτερον, η επικοινωνία μεταξύ των προσφευγόντων και της διοικήσεως αφορούσε τα σφάλματα υπολογισμού της πράξεως αριθ. 1, και όχι τη μέθοδο υπολογισμού που εφαρμόστηκε στην πράξη αριθ. 2. Τρίτον, λόγω, αφενός, της ασάφειας, την οποία αναγνωρίζει η ίδια η ΑΔΑ στην από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, της εκφράσεως «καθαρός μισθός του Α. Spagnolli κατά τον χρόνο θανάτου» η οποία χρησιμοποιήθηκε στην πράξη αριθ. 2 για να προσδιορίσει το τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α) και, αφετέρου, της απουσίας λεπτομερειών αναφορικά με τα ποσά που συνυπολογίσθηκαν στο εν λόγω εισόδημα, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ο Alberto

Spagnolli γνώριζε ότι στο εισόδημα αυτό είχαν συνυπολογισθεί έξι επιδόματα συντηρούμενου τέκνου ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι γνώριζε ότι ο συνυπολογισμός αυτός ήταν εσφαλμένος ούτε, περαιτέρω, ότι γνώριζε ότι ο συνυπολογισμός είχε οδηγήσει σε αχρεώστητη καταβολή.

- 151 Ως εκ τούτου, καθόσον η Επιτροπή δεν απέδειξε γνώση του σφάλματος υπό την έννοια του άρθρου 85 του ΚΥΚ, πρέπει να εξακριβωθεί αν, εν προκειμένω, η Επιτροπή μπορούσε ορθώς να θεωρήσει ότι η αντικανονικότητα της καταβολής ήταν τόσο εμφανής ώστε ο Alberto Spagnolli να μην μπορούσε να την αγνοεί, ήτοι να εξακριβωθεί αν η κατάσταση των προσφευγόντων αντιστοιχεί στην κατάσταση που προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση που υπομνήσθηκε στη σκέψη 146 ανωτέρω.
- 152 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, ο ενδιαφερόμενος όχι μόνον δεν απαλλάσσεται από κάθε προσπάθεια εξετάσεως και ελέγχου, αλλά τουναντίον υποχρεούται να επιστρέψει τα εισπραχθέντα, εφόσον πρόκειται για σφάλμα που δεν διαφεύγει της προσοχής ενός χαρακτηριζομένου από συνήθη επιμέλεια υπαλλήλου, ο οποίος λογίζεται ότι γνωρίζει τους διέποντες τις αποδοχές του κανόνες (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1979, Broe κατά Επιτροπής, 252/78, EU:C:1979:186, σκέψη 13, και της 17ης Ιανουαρίου 1989, Stempels κατά Επιτροπής, 310/87, EU:C:1989:9, σκέψη 10).
- 153 Απορρέει, επιπλέον, από τη νομολογία ότι, μεταξύ των στοιχείων που λαμβάνει υπόψη ο δικαστής της Ένωσης, προκειμένου να εκτιμήσει τον εμφανή χαρακτήρα του σφάλματος που διέπραξε η διοίκηση, πέραν του επιπέδου ευθύνης του υπαλλήλου που συνδέεται με τον βαθμό και την αρχαιότητά του, λαμβάνει υπόψη και τον βαθμό σαφήνειας των διατάξεων του ΚΥΚ που ορίζουν τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των οφειλόμενων αποδοχών στον ενδιαφερόμενο, καθώς και τη σπουδαιότητα των μεταβολών που επήλθαν στην προσωπική ή οικογενειακή του κατάσταση, εφόσον η καταβολή του επίμαχου ποσού συνδέεται με την εκτίμηση από τη διοίκηση μιας τέτοιας καταστάσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 2015, ΕΟΚΕ κατά Achab, T-430/13 P, EU:T:2015:122, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 27ης Ιανουαρίου 2016, DF κατά Επιτροπής, T-782/14 P, EU:T:2016:29, σκέψεις 25 και 27).
- 154 Από την εξέταση της νομολογίας αυτής προκύπτει ότι δεν μπορεί να συναχθεί η υπεροχή του κριτηρίου της αρχαιότητας έναντι των άλλων κριτηρίων. Εξ αυτών απορρέει, αντιθέτως, η απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των στοιχείων, οι περιστάσεις της κάθε υποθέσεως που μπορούν να δικαιολογήσουν τη συνεκτίμηση ορισμένων κριτηρίων σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με άλλα κριτήρια (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2015, ΕΟΚΕ κατά Achab, T-430/13 P, EU:T:2015:122, σκέψη 43).
- 155 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, δεν είναι απαραίτητο να μπορεί ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος, στο πλαίσιο του καθήκοντος επιμελείας που υπέχει, να καθορίσει με ακρίβεια την έκταση του σφάλματος της διοικήσεως. Αρκεί, συναφώς, να αμφιβάλλει ως προς την κανονικότητα των επίμαχων καταβολών, οπότε είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει σχετικά τη διοίκηση ώστε αυτή να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους (βλ. απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 2013, Roulet κατά Επιτροπής, F-72/12 και F-10/13, EU:F:2013:184, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 156 Προκαταρκτικώς, πρέπει, πρώτον, να παρατηρηθεί ότι η εκτίμηση του εμφανούς χαρακτήρα της αντικανονικότητας που διέπραξε η διοίκηση κατά τον καθορισμό των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, σε αντίθεση με την εκτίμηση της τηρήσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως της πράξεως τροποποιήσεως των εν λόγω δικαιωμάτων, πρέπει να διενεργείται σε συνάρτηση με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ο ενδιαφερόμενος κατά τον χρόνο διαπράξεως της εν λόγω αντικανονικότητας, ήτοι, εν προκειμένω, κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως αριθ. 2, σε συνάρτηση με τις ικανότητες και τις αρμοδιότητές του που συνδέονται με τον βαθμό του, με το καθήκον επιμελείας που εύλογα αναμένεται να επιδεικνύει καθώς και με τη σαφήνεια των διατάξεων που διέπουν τα δικαιώματά του.
- 157 Δεύτερον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, εν προκειμένω, η εκτίμηση της «εικαζόμενης γνώσεως» της αντικανονικότητας των καταβολών προς τους προσφεύγοντες, αφενός, συνδέεται στενά με την κατανόηση των υπολογισμών των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που εφήρμοσε η ίδια η διοίκηση,

από όπου προκύπτει, μεταξύ άλλων, το ποσό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου που πρέπει να συνυπολογισθεί στο τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α), και, αφετέρου, προϋποθέτει την πρόσβαση στους αναλυτικούς υπολογισμούς για τον καθορισμό του καθαρού μισθού του Alberto Spagnolli που λαμβάνεται υπόψη στο τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α).

- 158 Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι ο υπολογισμός των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που εφήρμοσε η Επιτροπή δεν προκύπτει σαφώς από το γράμμα των εν προκειμένω εφαρμοστέων διατάξεων.
- 159 Το άρθρο 81α του ΚΥΚ δεν προβλέπει ρητώς τη σώρευση των απολαβών του επιζώντος και του αποθανόντος συζύγου. Η σώρευση αυτή, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που παρατίθενται στην από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτική απόφαση, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν από την Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πραγματοποιήθηκε σε όφελος των προσφευγόντων (βλ. σκέψη 66 ανωτέρω). Στον βαθμό που το άρθρο αυτό δεν αναφέρεται στο εισόδημα του Alberto Spagnolli για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου προκειμένου να αποτραπεί ο πλουτισμός της οικογένειας λόγω του θανάτου, το εν λόγω άρθρο δεν περιέχει περαιτέρω πληροφορίες ως προς τα ποσά που πρέπει να περιλαμβάνονται στο εισόδημα αυτό, ιδίως όσον αφορά τα επιδόματα συντηρούμενου τέκνου.
- 160 Το άρθρο 81, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, κατά το οποίο «το ποσό του επιδόματος συντηρούμενου τέκνου που οφείλεται στο δικαιούχο συντάξεως επιζώντων ισούται με το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος που προβλέπεται στο άρθρο 67, παράγραφος 1, [στοιχείο] β', [του ΚΥΚ]», ήταν επίσης δυνατό να παραπλανήσει τους προσφεύγοντες. Συγκεκριμένα, λόγω του θανάτου της συζύγου του Alberto Spagnolli, μπορούσαν να θεωρήσουν ότι, προκειμένου να διατηρηθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της εν λόγω διατάξεως, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη το διπλάσιο ποσό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου όχι μόνον για τον καθορισμό του πραγματικού εισοδήματος (ποσού Β), αλλά και για τον καθορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσού Α) του επιζώντος συζύγου. Εξάλλου, η διατύπωση που χρησιμοποιείται στις διάφορες πράξεις για τον προσδιορισμό του τελευταίου αυτού ποσού, ήτοι του «καθαρού μισθού του Α. Spagnolli κατά τον χρόνο θανάτου, με τρία συντηρούμενα τέκνα», δύναται να καταστήσει δυσκολότερη την κατανόηση των στοιχείων που απαρτίζουν το τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α) του Alberto Spagnolli. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διατύπωση μπορεί να εκληφθεί υπό την έννοια ότι το τεκμαρτό εισόδημα (ποσό Α) πρέπει να υπολογιστεί «κατά τον χρόνο του θανάτου» και, ως εκ τούτου, λαμβανομένου υπόψη του θανάτου – όπερ συνεπάγεται τον συνυπολογισμό του διπλάσιου ποσού των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου, σύμφωνα με το άρθρο 81, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ– αντί χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο θάνατος – όπερ συνεπάγεται, αντιθέτως, τον άπαξ συνυπολογισμό του ποσού επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου.
- 161 Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν υπάρχουν γενικές εκτελεστικές διατάξεις ή υπηρεσιακά σημειώματα τα οποία να επεξηγούν τη μέθοδο εφαρμογής στην πράξη του άρθρου 81α του ΚΥΚ όταν, όπως εν προκειμένω, τόσο ο επιζών σύζυγος όσο και ο αποθανών σύζυγος είναι υπάλληλοι της Ένωσης. Διευκρινίσεις σχετικές με τους υπολογισμούς της Επιτροπής στην πράξη αριθ. 2 δόθηκαν μόλις με την έκδοση της απορριπτικής αποφάσεως της διοικητικής ενστάσεως κατά της πράξεως αριθ. 3, ήτοι στις 3 Αυγούστου 2015. Μόνον τότε επεξήγησε η ΑΔΑ ότι για τον συνυπολογισμό των εισοδημάτων του Alberto Spagnolli κατά τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου του άρθρου 81α του ΚΥΚ (ποσό Α) λαμβάνεται υπόψη, προκειμένου να καθορισθεί το ανώτατο όριο του άρθρου αυτού, το εισόδημα του Alberto Spagnolli το οποίο έχει υπολογισθεί κατά τρόπο δυναμικό, ήτοι σύμφωνα με τον βαθμό του κατά τον χρόνο του υπολογισμού, επί τη βάσει ενός πλάσματος δικαίου, δηλαδή θεωρώντας ότι ο θάνατος της συζύγου του δεν έχει επέλθει και ότι, κατά συνέπεια, συνυπολογίζεται άπαξ το ποσό επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου στο εν λόγω εισόδημα.
- 162 Δεύτερον, υπενθυμίζεται ότι ούτε η πράξη αριθ. 1 ούτε η πράξη αριθ. 1α ούτε η πράξη αριθ. 2 περιείχαν λεπτομέρειες ως προς τα στοιχεία που απαρτίζουν τα ποσά των τεκμαρτών εισοδημάτων του Alberto Spagnolli (ποσό Α). Επομένως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι προσφεύγοντες διέθεταν επαρκή στοιχεία για να εντοπίσουν, ή έστω να υποψιασθούν, πρώτον, ότι, στην πράξη

- αριθ. 2, η Επιτροπή είχε συνυπολογίσει το διπλάσιο ποσό των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου στο τεκμαρτό εισόδημα (ποσό A) του Alberto Spagnolli, δεύτερον, ότι ο συνυπολογισμός αυτός ήταν εσφαλμένος και, τρίτον, ότι ο εν λόγω συνυπολογισμός ήταν η αιτία της αχρεώστητης καταβολής.
- 163 Περαιτέρω, καθόσον η πράξη αριθ. 1 περιείχε εσφαλμένους υπολογισμούς και είχε διορθωθεί με την πράξη 1α, η οποία εκδόθηκε την ίδια ημέρα με την πράξη αριθ. 2, η πράξη αυτή δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τον Alberto Spagnolli ως βάση για την κατανόηση των αναλυτικών υπολογισμών στην πράξη αριθ. 2. Ομοίως, η πράξη αριθ. 1α, η οποία έλαβε υπόψη διαφορετικό μισθό και εκδόθηκε κατόπιν των ενεργειών του Alberto Spagnolli λόγω του υπολογισμού των συνταξιοδοτικών του δικαιωμάτων σε χαμηλότερο του ορθού ποσό, δεν αποτελεί πράξη βάσει της οποίας θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ο Alberto Spagnolli δεν ήταν δυνατό να μην είχε αντιληφθεί το σφάλμα υπολογισμού στην πράξη αριθ. 2 στο οποίο στηρίζεται η αχρεώστητη καταβολή ή να θεωρηθεί ότι είχε συμβάλει στην τέλεση του εν λόγω σφάλματος υπολογισμού και, ως εκ τούτου, στη λήψη από τους προσφεύγοντες αχρεώστητης παροχής.
- 164 Επιπλέον, από την επαλήθευση των υπολογισμών που περιλαμβάνονται στην πράξη αριθ. 2, η οποία κατέστη δυνατή χάρις στα έγγραφα τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή απαντώντας στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, στις 25 Οκτωβρίου 2017, προκύπτει ότι ο διπλός συνυπολογισμός των επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου, ήτοι έξι επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου αντί τριών, στο τεκμαρτό εισόδημα (ποσό A) επηρέασε και τον καθορισμό του επιβαλλόμενου φόρου στο εν λόγω εισόδημα. Επομένως, η διαφορά μεταξύ του εσφαλμένως εισπραχθέντος εκ μέρους των προσφευγόντων ποσού βάσει της πράξεως αριθ. 2 και του ποσού που θα έπρεπε, αντιθέτως, να λάβουν δεν προκύπτει με την απλή αφαίρεση τριών επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου. Ως εκ τούτου, καίτοι η Επιτροπή επιχειρεί να απλοποιήσει το σφάλμα που περιέχει η πράξη αριθ. 2, ανάγοντάς το απλώς στον συνυπολογισμό έξι επιδομάτων συντηρούμενου τέκνου αντί τριών, εντούτοις κάτι τέτοιο δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, ιδίως επειδή δεν υπήρχαν αναλυτικοί υπολογισμοί της βάσεως του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσού A), το σφάλμα αυτό ήταν κάθε άλλο παρά εμφανές.
- 165 Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στο πλαίσιο της από 3 Αυγούστου 2015 απορριπτικής αποφάσεως, η ίδια η ΑΔΑ αναφέρει ρητώς ότι από τη διαδοχική εξέταση των διαφόρων πράξεων καθορισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων προκύπτει ότι η μέθοδος την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή «δεν ήταν αμέσως κατανοητή».
- 166 Επιπροσθέτως, πρέπει να σημειωθεί ότι οι υπάλληλοι της Επιτροπής, ήτοι οι υπάλληλοι της μονάδας ΡΜΟ.4, οι οποίοι πρέπει να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν, στο πλαίσιο της εργασίας τους, τη μέθοδο υπολογισμού των οφειλόμενων ποσών για συντάξεις επιζώντων και ορφανού τέκνου, υπέπεσαν πολλάκις σε σφάλματα κατά τον υπολογισμό των δικαιωμάτων των προσφευγόντων, όπως καταδεικνύουν οι διάφορες διαδοχικές εκδοθείσες πράξεις. Πράγματι, η πράξη αριθ. 1, της 29ης Ιουλίου 2011, διορθώθηκε με την πράξη αριθ. 1α, της 17ης Απριλίου 2012, και με την πράξη αριθ. 2, της ίδιας ημερομηνίας. Η πράξη αυτή, με τη σειρά της, διορθώθηκε και αντικαταστάθηκε από την πράξη αριθ. 3, της 6ης Φεβρουαρίου 2015. Επομένως, και αν ακόμη γίνει δεκτό ότι ο Alberto Spagnolli μπορούσε να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο της αριθμομηχανής, που εκτίθεται στη σκέψη 109 ανωτέρω, εντούτοις δεν προκύπτει ότι το σφάλμα ήταν τόσο εμφανές ώστε ο Alberto Spagnolli δεν μπορούσε να το αγνοεί. Εξάλλου, η δυνατότητα χρησιμοποίησε της αριθμομηχανής προϋποθέτει γνώση των αναλυτικών υπολογισμών που πραγματοποίησε η Επιτροπή, καθώς τα διάφορα ποσά τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων πρέπει να εισαχθούν από τον χρήστη.
- 167 Τέλος, όσον αφορά την επιμέλεια που απαιτείται από υπάλληλο με βαθμό αντίστοιχο με του Alberto Spagnolli, η επιμέλεια αυτή δεν μπορεί να σημαίνει ότι, όταν λείπουν κρίσιμα στοιχεία από τις πράξεις καθορισμού των επίμαχων εν προκειμένω δικαιωμάτων, οι διατάξεις του ΚΥΚ είναι ασαφείς και έχει διαπραχθεί πλήθος σφαλμάτων από την ίδια τη διοίκηση κατά το παρελθόν, ο εν λόγω υπάλληλος, ο οποίος είχε ήδη προβεί σε διάφορες ενέργειες, έπρεπε να συνεχίσει να υποβάλλει

ερωτήσεις στη διοίκηση προκειμένου να επιτύχει μια μεταγενέστερη επαλήθευση των υπολογισμών της, ενώ θεωρεί ότι έχει ικανοποιηθεί από τα επιτευχθέντα αποτελέσματα, ιδίως κατόπιν των διαβημάτων στα οποία ο ίδιος προέβη. Σε περίπτωση όπως η υπό κρίση, ευλόγως αναμένεται ότι, κατόπιν των πολυάριθμων διαβημάτων του Alberto Spagnolli ενώπιον της Επιτροπής, η Επιτροπή θα έχει εκτιμήσει ορθώς την κατάστασή του και δεν θα έχει προβεί σε αντικανονικές πληρωμές. Τυχόν απαίτηση να εξακολουθήσει ο Alberto Spagnolli να ζητεί από τη διοίκηση, ακόμη και όταν ευλόγως μπορεί να θεωρήσει ότι καθορίστηκαν ορθώς τα δικαιώματά του σε συντάξεις επιζώντων και ορφανού τέκνου καθόσον η διοίκηση διόρθωσε τα σφάλματα της πρώτης πράξεως καθορισμού συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, και δη έπειτα από διαβήματά του, δεν συνάδει προς το ευλόγως αναμενόμενο στο πλαίσιο του καθήκοντος επιμελείας.

- 168 Εκ των ανωτέρω απορρέει ότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής σύμφωνα με τα οποία η απλή ανάγνωση του αναγραφόμενου στην πράξη αριθ. 2 υψηλότερου τεκμαρτού εισοδήματος σε σχέση με το πραγματικό εισόδημα στην ίδια πράξη ήταν αρκετή για τη δημιουργία αμφιβολιών ως προς την ύπαρξη αντικανονικότητας δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν. Πράγματι, λαμβανομένων υπόψη των δυσχερειών ως προς την κατανόηση της μεθόδου υπολογισμού την οποία εφήρμοσε η Επιτροπή, της μη υπάρξεως γενικών εκτελεστικών διατάξεων ή υπηρεσιακών σημειωμάτων που θα μπορούσαν να διευκρινίσουν το περιεχόμενο και την πρακτική εφαρμογή του άρθρου 81α του ΚΥΚ, των δυσχερειών όσον αφορά την ερμηνεία της διατάξεως αυτής (βλ. σκέψεις 92 έως 104 ανωτέρω), της μη υπάρξεως λεπτομερειών σχετικών με τους υπολογισμούς στους οποίους προέβη η Επιτροπή στις διάφορες πράξεις, της χρησιμοποίησης της φράσεως «καθαρός μισθός του Α. Spagnolli κατά τον χρόνο θανάτου», η οποία όπως παραδέχθηκε η ίδια η ΑΔΑ ήταν αόριστη, στο πλαίσιο της από 3 Αυγούστου 2015 πρώτης απορριπτικής αποφάσεως και των διαφόρων σφαλμάτων που διαπράχθηκαν, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η αντικανονικότητα των καταβολών προς τους προσφεύγοντες με βάση την πράξη αριθ. 2 ήταν τόσο εμφανής ώστε ο εν λόγω υπάλληλος, δεδομένου του βαθμού του, να μην μπορούσε να την αγνοεί (βλ., εξ αντιδιαστολής, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, Ritto κατά Επιτροπής, F-18/08, EU:F:2008:110, σκέψη 34, στο πλαίσιο της οποίας ο προσφεύγων δεν μπορούσε να επικαλεστεί οποιαδήποτε αμφισημία του κειμένου των κρίσιμων διατάξεων).
- 169 Τούτο σημαίνει ότι δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, με βάση τις αρμοδιότητες και τις γνώσεις που συνδέονται με τον βαθμό του, ο Alberto Spagnolli ήταν σε θέση, με απλή ανάγνωση της πράξεως αριθ. 2, να υπερβεί τις δυσχέρειες νομικής ερμηνείας των επίμαχων εν προκειμένω διατάξεων του ΚΥΚ, να προσδιορίσει ποιους υπολογισμούς πραγματοποίησε η Επιτροπή και να αντιληφθεί ότι η πράξη αριθ. 2 ενείχε σφάλμα συνεπαγόμενο αντικανονική πληρωμή.
- 170 Καθόσον δεν πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση της αποδείξεως της αντικανονικότητας της πληρωμής, η Επιτροπή δεν μπορεί βασίμως να ζητεί από τους προσφεύγοντες την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- 171 Η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων πρέπει επομένως να ακυρωθεί, ενώ παρέλκει η εξέταση του τρίτου λόγου ακυρώσεως.

Επί των αξιώσεων αποζημιώσεως

- 172 Οι προσφεύγοντες προβάλλουν ότι στοιχειοθετείται ευθύνη της διοικήσεως και αξιώνουν, ως εκ τούτου, χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη και την αποζημίωση για την υλική ζημία που υπέστησαν.
- 173 Πρώτον, όσον αφορά το παράνομο της συμπεριφοράς της Επιτροπής, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το παράνομο αυτό έχει αποδειχθεί, αφενός, καθόσον εξηγήθηκαν οι λόγοι για τους οποίους τόσο η πράξη αριθ. 3 όσο και η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ήταν αντίθετες προς το δίκαιο και, αφετέρου, καθόσον καταδείχθηκε, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου

ακυρώσεως, ότι η πέραν του ενός έτους καθυστέρηση για την επανεξέταση της αποφάσεως καθορισμού των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και την έκδοση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων αποτελούσε, εν προκειμένω, ιδιαιτέρως σοβαρό παράπτωμα της Επιτροπής και παράβαση του καθήκοντος μέριμνας.

- 174 Όσον αφορά, ειδικότερα, την παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, καθόσον η πράξη αριθ. 2 είχε εκδοθεί στο πλαίσιο τυπικής διαδικασίας κατόπιν ατομικής αιτήσεως, ο Alberto Spagnolli βασίμως μπορούσε να στηριχθεί στη μη περαιτέρω μεταβολή της εν λόγω πράξεως προκειμένου να προβεί σε σημαντικές επιλογές ζωής, όπως να επιδιώξει την απόσπασή του στην Πάρμα. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να αναμένει τρία έτη έως ότου προβεί σε επαλήθευση των υπολογισμών ούτε δε να ζητεί αναδρομικώς την επιστροφή ποσών φερόμενων ως αχρεωστήτων χωρίς να παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοικήσεως και το καθήκον μέριμνας έναντι του Alberto Spagnolli.
- 175 Όσον αφορά, ειδικότερα, την παράβαση του καθήκοντος μέριμνας, η διοίκηση όφειλε να περατώσει κάθε εσωτερική διαδικασία επαληθεύσεως και να εκδώσει ενδεχομένως διορθωτική πράξη και πράξη αναζητήσεως τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών εντός προθεσμίας μη υπερβαίνουσας το ένα έτος από την έκδοση της πράξεως αριθ. 2. Περαιτέρω, κατά την έκδοση της αποφάσεως τροποποίησης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των προσφευγόντων, η διοίκηση όφειλε να λάβει υπόψη την ιδιαιτερότητα των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως την ύπαρξη ανήλικων τέκνων, τη μετοίκιση της οικογένειας στην Πάρμα, τη δυσκολία να αναστραφεί η επιλογή της αποσπάσεως στην EFSA έπειτα από ορισμένο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, αφενός, η διοίκηση δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι δεν γνώριζε τις περιστάσεις αυτές, δεδομένων των πολυάριθμων επαφών που επιδιώξε ο Alberto Spagnolli, όπως αποδεικνύεται από την αλληλογραφία μεταξύ των μηνών Νοεμβρίου του 2011 και Απριλίου του 2012 την οποία προσκόμισαν οι προσφεύγοντες. Αφετέρου, η διοίκηση δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι δεν γνώριζε τους κανόνες και τις αρχές που, ακόμη και κατά το δίκαιο της Ένωσης, διέπουν την κατάσταση των ανήλικων που μετοικούν από ένα κράτος μέλος σε άλλο. Οι εν λόγω κανόνες και αρχές απορρέουν, ειδικότερα, από το άρθρο 12 της συμβάσεως για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, η οποία συνάφθηκε στη Χάγη στις 25 Οκτωβρίου 1980, και από το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ 2003, L 338, σ. 1), δυνάμει των οποίων ένας ανήλικος μπορεί, καταρχήν, να θεωρηθεί ότι έχει ενταχθεί στο κοινωνικό περιβάλλον του κράτους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται, ένα έτος μετά τη μετακίνηση, και οι οποίοι απαιτούν η κατάσταση και τα δικαιώματά του να ορίζονται εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και δη εντός προθεσμίας η οποία δεν υπερβαίνει κατά κανόνα το ένα έτος. Τέλος, οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι η μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος (ποσού Α), έπειτα από τον συνυπολογισμό των εισοδημάτων του Alberto Spagnolli στο πλαίσιο του υπολογισμού του τεκμαρτού και του πραγματικού εισοδήματος (ποσών Α και Β) συνιστά παράβαση του καθήκοντος μέριμνας, καθόσον απορρέει από μια επιλογή στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας της διοικήσεως, και όχι από την άσκηση δέσμιας αρμοδιότητας, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή.
- 176 Δεύτερον, όσον αφορά την ηθική βλάβη και την υλική ζημία, αφενός, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η έκδοση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων τούς προκάλεσε ηθική βλάβη που απορρέει από την αποδυνάμωση και αποσταθεροποίηση των συναισθηματικών και κοινωνικών σχέσεών τους, λόγω της αλλαγής του τόπου κατοικίας που είχε ήδη πραγματοποιηθεί ή που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο μέλλον, σε περίπτωση που ο Alberto Spagnolli θα ήταν υποχρεωμένος, λόγω των νέων οικονομικών συνθηκών, να επανενταχθεί στη θέση του υπαλλήλου βαθμού AD 12 στην Επιτροπή στις Βρυξέλλες (Βέλγιο). Η βλάβη αυτή αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της αμοιβής που εισπράττει ο Alberto Spagnolli ως υπάλληλος με βαθμό AD 9 και της αμοιβής που θα εισέπραττε αν είχε παραμείνει υπάλληλος με βαθμό AD 12 για ένα έτος, με το σκεπτικό ότι το ένα έτος αποτελεί το εύλογο χρονικό διάστημα για τη λήψη και την υλοποίηση της αποφάσεως αλλαγής του τόπου εργασίας και κατοικίας.

- 177 Αφετέρου, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής τούς προκάλεσε υλική ζημία καθώς επέφερε, αναδρομικώς και με αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σημαντική μεταβολή στις οικονομικές τους συνθήκες. Οι προσφεύγοντες εκτιμούν ότι η ζημία αυτή συνίσταται, αφενός, στο αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό το οποίο αναζητά η Επιτροπή και, αφετέρου, στη διαφορά μεταξύ του ποσού των συντάξεων που καθορίστηκαν με την πράξη αριθ. 2 και του ποσού που καθορίστηκε με την πράξη αριθ. 3 από της ενάρξεως ισχύος της δεύτερης ως άνω πράξεως έως τον χρόνο κατά τον οποίο η οικογένεια θα ήταν σε θέση να επανεγκατασταθεί στον τόπο της προηγούμενης κατοικίας της. Το εν λόγω χρονικό διάστημα υπολογίζεται σε ένα έτος από την εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως.
- 178 Οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι το πρώτο μέρος της υλικής ζημίας παύει να υφίσταται σε περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Ομοίως, το δεύτερο μέρος της υλικής ζημίας εξαλείφεται εφόσον γίνει δεκτό το αίτημα ακυρώσεως της πράξεως αριθ. 3, το οποίο υποβλήθηκε στο πλαίσιο της προσφυγής στην υπόθεση T-568/16.
- 179 Τρίτον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής και των ζημιών των οποίων ζητούν την αποκατάσταση αποδεικνύεται σαφώς, καθώς, καίτοι η απόφαση μετοκίσεως στην Πάρμα προέρχεται από τον Alberto Spagnolli και δεν μπορεί να καταλογισθεί στη διοίκηση, εντούτοις η υπαίτια καθυστέρηση κατά την έκδοση της πράξεως αριθ. 3 και της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων είναι εκείνη η οποία προξενεί τις προαναφερθείσες ζημίες.
- 180 Η Επιτροπή αμφισβητεί τόσο το παραδεκτό όσο και το βάσιμο των αξιώσεων αποζημιώσεως.

– Επί του παραδεκτού

- 181 Αφενός, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι προσφεύγοντες δεν επικαλούνται παραδεκτώς, προς στήριξη της αξιώσεώς τους για την καταβολή χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης, τον άδικο χαρακτήρα συμπεριφοράς της διοικήσεως η οποία δεν συνιστά απόφαση, καθόσον παρέλειψαν να υποβάλουν, κατ' αρχάς, αίτηση για την καταβολή αποζημιώσεως, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, και, στη συνέχεια, διοικητική ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της ρητής ή σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεως αυτής. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, μόνο μετά τη ρητή ή σιωπηρή απόρριψη αυτής της διοικητικής ενστάσεως χωρεί αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 12ης Ιουλίου 2011, Επιτροπή κατά Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 182 Αφετέρου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες δεν προβάλλουν παραδεκτώς αξίωση αποκαταστάσεως της υλικής ζημίας η οποία αφορά το ποσό το οποίο οι προσφεύγοντες υποχρεούνται να επιστρέψουν στη διοίκηση σε περίπτωση απορρίψεως των αιτημάτων τους προς ακύρωση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων (βλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1991, Latham κατά Επιτροπής, T-27/90, EU:T:1991:5, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Αμφισβητεί, επομένως, το παραδεκτό της αξιώσεως αποζημιώσεως ως προς το πρώτο μέρος της υλικής ζημίας (βλ. σκέψεις 177 και 178 ανωτέρω).
- 183 Αφενός, οι προσφεύγοντες αντιτάσσουν ότι η αξίωση καταβολής χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη είναι παραδεκτή καθόσον στηρίζεται στις άμεσες συνέπειες των πράξεων των οποίων την ακύρωση ζητούν. Συγκεκριμένα, η καθυστέρηση της διοικήσεως κατά τον καθορισμό των δικαιωμάτων τους και κατά την έκδοση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων είναι ακριβώς εκείνη η οποία προξένησε τη βλάβη της οποίας την αποκατάσταση ζητούν, λόγω της αποσταθεροποιήσεως της οικογενειακής καταστάσεως των προσφευγόντων. Αυτή η βλάβη απορρέει από την αποδυνάμωση και την αποσταθεροποίηση των συναισθηματικών και κοινωνικών σχέσεων των προσφευγόντων λόγω της αλλαγής του τόπου κατοικίας που είχε ήδη πραγματοποιηθεί ή που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο μέλλον σε περίπτωση που ο Alberto

Spagnolli θα ήταν υποχρεωμένος, εξαιτίας των νέων οικονομικών συνθηκών, να επανενταχθεί στη θέση υπαλλήλου με βαθμό AD 12 στην Επιτροπή στις Βρυξέλλες. Η εν λόγω βλάβη αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των αποδοχών που εισπράττει ο Alberto Spagnolli ως υπάλληλος με βαθμό AD 9 και εκείνων που θα εισέπραττε αν είχε παραμείνει υπάλληλος με βαθμό AD 12 για ένα έτος, με το σκεπτικό ότι το ένα έτος αποτελεί το εύλογο χρονικό διάστημα για τη λήψη και την υλοποίηση της αποφάσεως αλλαγής του τόπου εργασίας και κατοικίας.

- 184 Αφετέρου, όσον αφορά το μέρος της υλικής ζημίας που αντιστοιχεί στο ποσό της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, στη νομολογία την οποία παραθέτει η Επιτροπή, ο προσφεύγων δεν προσβάλλει πράξη βλαπτική για αυτόν και, στη συνέχεια, ασκεί αγωγή προς αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει από την πράξη αυτή, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω, καθώς έχει ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως κατά των βλαπτικών για τους προσφεύγοντες πράξεων, ήτοι κατά της πράξεως αριθ. 3 και κατά της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.
- 185 Πρώτον, όσο αφορά την ένσταση απαραδέκτου της αξιώσεως για χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο του συστήματος προσφυγών που θεσπίζουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, η αγωγή για την καταβολή αποζημιώσεως ή χρηματικής ικανοποίησης, η οποία συνιστά αυτοτελές μέσο παροχής ένδικης προστασίας σε σχέση με την προσφυγή ακυρώσεως, είναι παραδεκτή μόνον εφόσον ασκηθεί κατόπιν της οικείας, προ της ασκήσεως αγωγής, διαδικασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΥΚ. Η διαδικασία αυτή διαφέρει αναλόγως του αν η ζημία της οποίας ζητείται αποκατάσταση οφείλεται σε βλαπτική πράξη, υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ ή σε συμπεριφορά της διοικήσεως η οποία δεν συνιστά απόφαση. Στην πρώτη περίπτωση, εναπόκειται στον ενδιαφερόμενο να υποβάλει στην ΑΔΑ, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, διοικητική ένσταση κατά της συγκεκριμένης πράξεως. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση, η προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία πρέπει να κινηθεί με την υποβολή αιτήσεως, υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, επιδιώκουσας αποζημίωση. Μόνον η ρητή ή η σιωπηρή απόρριψη αυτής της αιτήσεως συνιστά βλαπτική απόφαση κατά της οποίας μπορεί να υποβληθεί ένσταση και μόνον μετά τη ρητή ή τη σιωπηρή απόρριψη της ενστάσεως αυτής χωρεί αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2012, Επιτροπή κατά Νανόπουλου, Τ-308/10 Ρ, ΕΥ:Τ:2012:370, σκέψη 33· βλ., επίσης, απόφαση της 11ης Μαΐου 2010, Νανόπουλος κατά Επιτροπής, F-30/08, ΕΥ:Ε:2010:43, σκέψη 83 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 186 Η ηθική βλάβη για την οποία οι προσφεύγοντες ζητούν την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης απορρέει από τη φερόμενη καθυστέρηση με την οποία η Επιτροπή αποφάνθηκε επί των δικαιωμάτων τους και τους κοινοποίησε την απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, ήτοι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, από συμπεριφορά της διοικήσεως η οποία δεν συνιστά απόφαση και η οποία δεν συνδέεται άμεσα με το περιεχόμενο των αποφάσεων των οποίων την ακύρωση ζητούν οι προσφεύγοντες. Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι τυχόν καθυστέρηση δεν συνιστά, καταρχήν, βλαπτική πράξη (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 11ης Μαΐου 2010, Νανόπουλος κατά Επιτροπής, F-30/08, ΕΥ:Ε:2010:43, σκέψη 99 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 187 Κατά συνέπεια, εναπέκειτο στους προσφεύγοντες να τηρήσουν την προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία δύο σταδίων, η οποία υπενθυμίζεται στη σκέψη 185 ανωτέρω, ήτοι να υποβάλουν αίτηση υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, για την καταβολή αποζημιώσεως, και, στη συνέχεια, διοικητική ένσταση κατά της τυχόν απορριπτικής αποφάσεως της αιτήσεως αποζημιώσεως.
- 188 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, η προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία δύο σταδίων, κατά το άρθρο 90, παράγραφοι 1 και 2, του ΚΥΚ, δεν τηρήθηκε.
- 189 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η αξίωση των προσφευγόντων για την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη.

190 Δεύτερον, όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου της αξίωσης για την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που αφορά το ποσό το οποίο οι προσφεύγοντες οφείλουν να επιστρέψουν στη διοίκηση σε περίπτωση απορρίψεως των αιτημάτων τους ακυρώσεως της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί του παραδεκτού της εν λόγω αξίωσης. Πράγματι, αφενός, η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ακυρώθηκε εν προκειμένω. Αφετέρου, οι ίδιοι οι προσφεύγοντες αναφέρουν ρητώς στην προσφυγή ότι «αυτό το μέρος της υλικής ζημίας» παύει να υφίσταται σε περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων (βλ. σκέψη 178 ανωτέρω). Η αξίωση αποκαταστάσεως του πρώτου μέρους της υλικής ζημίας πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ως επικουρική σε σχέση με το αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.

– *Επί της ουσίας*

191 Για τους ίδιους λόγους με τους εκτιθέμενους στη σκέψη 190 ανωτέρω, παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί του βασίμου της αξίωσης των προσφευγόντων για αποκατάσταση του πρώτου μέρους της υλικής ζημίας.

192 Όσον αφορά την αξίωση για αποκατάσταση του δεύτερου μέρους της υλικής ζημίας, οι προσφεύγοντες προβάλλουν επιχειρήματα σύμφωνα με τα οποία στοιχειοθετείται ευθύνη της διοικήσεως (βλ. σκέψεις 172 έως 179 ανωτέρω) και ζητούν, ως εκ τούτου, να αποκατασταθεί, μεταξύ άλλων, το δεύτερο μέρος της υλικής ζημίας (βλ. σκέψη 177 ανωτέρω), το οποίο αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού των συντάξεων που καθορίστηκε στην πράξη αριθ. 2 και του καθοριζόμενου στην πράξη αριθ. 3 από της ενάρξεως της ισχύος της δεύτερης πράξεως έως τον χρόνο κατά τον οποίο η οικογένεια θα είναι σε θέση να επανεγκατασταθεί στον τόπο της προηγούμενης κατοικίας της, διάστημα το οποίο εκτιμούν ότι αντιστοιχεί σε ένα έτος από την εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως.

193 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι οι προσφεύγοντες δεν απέδειξαν ότι οι προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της διοικήσεως πληρούνται εν προκειμένω. Πρώτον, όσον αφορά την παράνομη συμπεριφορά λόγω παραβιάσεως των αρχών και των καθηκόντων που επικαλούνται οι προσφεύγοντες, υποστηρίζει ότι επρόκειτο για περίπτωση «δέσμιας αρμοδιότητας» και, ως εκ τούτου, ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει την απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων καθόσον είχε τηρηθεί η προθεσμία των πέντε ετών και είχαν πληρωθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 του ΚΥΚ. Ατομικές περιστάσεις, όπως η επιμελής συμπεριφορά του ενδιαφερομένου ή οι συνέπειες που θα μπορούσαν να έχουν εμμέσως οι εσφαλμένως υπολογισθείσες συντάξεις επί των επιλογών ζωής του, δεν μπορούν να εμποδίσουν την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως. Εξάλλου, η επιλογή να ζητήσει απόσπαση στην Πάρμα, υπό μισθολογικούς όρους πολύ υποδεέστερους εκείνων της αρχικής του θέσεως στις Βρυξέλλες, συνιστά απόφαση αποκλειστικώς του Alberto Spagnolli. Επιπλέον, ο Alberto Spagnolli έτυχε πολλές φορές ακροάσεως από τη διοίκηση, η οποία, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοικήσεως, πάντοτε ανταποκρινόταν στα αιτήματά του εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, όπως τούτο προκύπτει από την αλληλογραφία τους. Επιπροσθέτως, δεν αποδεικνύεται η φερόμενη παράβαση του καθήκοντος μέριμνας και, ως εκ τούτου, δεν καθίσταται παράνομη η προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον, κατά τη νομολογία, το καθήκον αυτό δεν μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να αποκλίνει από την αρχή της νομιμότητας (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2012, Eklund κατά Επιτροπής, F-57/11, EU:F:2012:145, σκέψη 83). Επίσης, δεν θα μπορούσε να δημιουργηθεί η προβαλλόμενη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά το αμετάβλητο των υπολογισμών των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων ελλείψει συγκεκριμένων διαβεβαιώσεων εκ μέρους της Επιτροπής, όπως επίσης και λόγω του ότι οι πράξεις που περιλαμβάνουν τους υπολογισμούς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων περιείχαν πάντοτε τη μνεία ότι, σύμφωνα με το άρθρο 41 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, η ΑΔΑ επιφυλάσσεται του δικαιώματος να προβαίνει σε κάθε έλεγχο και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να επανεξετάζει την απόφασή της, ενδεχομένως με αναδρομική ισχύ, με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της. Τέλος, καθόσον

τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 του ΚΥΚ για την έκδοση της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι η απόφαση αυτή είναι παράνομη.

- 194 Δεύτερον, δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ, αφενός, της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων και της εκτελέσεώς της και, αφετέρου, των επιλογών ζωής των προσφευγόντων που μπορούν να τους προξενήσουν τις ζημίες τις οποίες επικαλούνται. Συγκεκριμένα, ο Alberto Spagnolli επέλεξε ελεύθερα να μετοικήσει στην Πάρμα και, στον βαθμό που η απόσπασή του είχε προβλεφθεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα πέντε ετών, η επιστροφή του στις Βρυξέλλες και οι συνέπειές της, οι οποίες προβάλλονται ως βλαπτικές για τα τέκνα του από απόψεως κοινωνικών και συναισθηματικών σχέσεων, μπορούσαν να προβλεφθούν. Οι προβαλλόμενες ζημίες δεν μπορούν, επομένως, να συνδεθούν με τη φερόμενη παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής. Κατά τα λοιπά, στον βαθμό που η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών επρόκειτο να πραγματοποιηθεί σταδιακά, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι η επιστροφή αυτή θα απέβαινε τόσο δυσχερής ώστε θα ήταν αναγκαίο να λήξει η απόσπαση του Alberto Spagnolli στην Πάρμα.
- 195 Κατά πάγια νομολογία, το βásiμο αγωγής αποζημιώσεως, ασκηθείσας δυνάμει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ, εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, ήτοι από την παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα, το υποστατό της φερόμενης ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., C-136/92 P, EU:C:1994:211, σκέψη 42, και της 21ης Φεβρουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, σκέψη 52). Οι τρεις αυτές προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς. Η έλλειψη μιας εξ αυτών αρκεί για την απόρριψη της αγωγής αποζημιώσεως.
- 196 Περαιτέρω, η εξωσυμβατική ευθύνη των θεσμικών οργάνων, όταν στηρίζεται στο άρθρο 270 ΣΛΕΕ, είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθεί απλώς και μόνον λόγω του παρανόμου χαρακτήρα μιας βλαπτικής πράξεως ή μιας ενέργειας που δεν συνιστά απόφαση, δίχως να απαιτείται να εξετασθεί κατά πόσον πρόκειται περί κατάφωρης παραβάσεως κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες (βλ. αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 11ης Μαΐου 2010, Νανόπουλος κατά Επιτροπής, F-30/08, EU:F:2010:43, σκέψη 131 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 197 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, η ζημία της οποίας ζητείται η αποκατάσταση στο πλαίσιο αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης πρέπει να είναι πραγματική και βέβαιη, πράγμα το οποίο πρέπει να αποδείξει ο ενάγων (βλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2006, Agraz κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-243/05 P, EU:C:2006:708, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στον ενάγοντα εναπόκειται να προσκομίσει πειστικά αποδεικτικά στοιχεία τόσο ως προς την ύπαρξη όσο και ως προς την έκταση της ζημίας που προβάλλει (βλ. απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1997, Blackspur DIY κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-362/95 P, EU:C:1997:401, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 198 Εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η μεταβολή στις οικονομικές συνθήκες με βάση τις οποίες η οικογένεια Spagnolli έλαβε την απόφαση να διαμείνει στην Πάρμα και ενέμεινε στην απόφαση αυτήν οφείλεται στην αδικαιολόγητη καθυστέρηση και την αναδρομική ισχύ της πράξεως αριθ. 3 και της αποφάσεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων.
- 199 Στον βαθμό, όμως, που η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ακυρώθηκε, η πράξη αριθ. 3 δεν θα έχει αναδρομική ισχύ. Επομένως, οι προσφεύγοντες δεν δύνανται να υποστηρίξουν ότι υπέστησαν ζημία η οποία προκλήθηκε από την τροποποίηση των οικονομικών συνθηκών τους για το χρονικό διάστημα μεταξύ της εκδόσεως της πράξεως αριθ. 2 και της εκδόσεως της πράξεως αριθ. 3. Επιπροσθέτως, όσον αφορά το χρονικό διάστημα μετά την έκδοση της πράξεως αριθ. 3, εάν γινόταν δεκτή η αξίωση αποκαταστάσεως της ζημίας που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού των συντάξεων που καθορίστηκε με την πράξη αριθ. 2 και του ποσού που καθορίστηκε με την πράξη αριθ. 3 για ένα έτος (βλ. σκέψη 192 ανωτέρω), θα παρακαμπτόταν, εν μέρει, η απόρριψη

της προσφυγής ακυρώσεως κατά της πράξεως αριθ. 3. Συγκεκριμένα, η εν λόγω απόρριψη συνεπάγεται ότι τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των προσφευγόντων θα υπολογίζονται, από της ημερομηνίας εκδόσεως της πράξεως αριθ. 3, με βάση την πράξη αυτή. Επομένως, η εν λόγω αξίωση αποζημιώσεως είναι απαράδεκτη.

- 200 Εν πάση περιπτώσει, όπως θα καταδειχθεί στη συνέχεια, στον βαθμό που η ζημία την οποία προβάλλουν οι προσφεύγοντες απορρέει ευθέως από δικές τους επιλογές ζωής και όχι από την επιλήσιμη συμπεριφορά της διοικήσεως, η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ αυτής της συμπεριφοράς και της εν λόγω ζημίας δεν είναι αρκούντως άμεση ώστε να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετείται εξωσυμβατική ευθύνη της Επιτροπής.
- 201 Πρώτον, όπως ορθώς τονίζει η Επιτροπή, η απόσπαση του Alberto Spagnolli στην Πάρμα πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματός του και προβλέφθηκε για περιορισμένη διάρκεια πέντε ετών. Επιπλέον, η απόφαση αποσπάσεως του Alberto Spagnolli εκδόθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2011 (βλ. σκέψη 19 ανωτέρω), ήτοι μετά την έκδοση της πράξεως αριθ. 1, στις 29 Ιουλίου 2011 (βλ. σκέψη 18 ανωτέρω), η οποία είχε καθορίσει εσφαλμένως τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των προσφευγόντων, όπως βεβαιώνουν οι ίδιοι οι προσφεύγοντες και όπως προκύπτει από την έκδοση, στις 17 Απριλίου 2012, τόσο της πράξεως αριθ. 1α όσο και της πράξεως αριθ. 2. Συνεπώς, η επιλογή μετοίκσεως στην Πάρμα, εκθέσεως των τέκνων σε προσωρινή μετοίκιση, σύμφωνα με τους όρους της συμβάσεως αποσπάσεως, και αποδοχής συνθηκών ζωής και αμοιβής διαφορετικών από εκείνες που υπήρχαν προ της εν λόγω αποσπάσεως ήταν ανεξάρτητη από κάθε εκτίμηση ή αναθεώρηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των προσφευγόντων. Εξάλλου, το ενδεχόμενο αναθεωρήσεως ανά πάσα στιγμή των δικαιωμάτων των προσφευγόντων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 41 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ μνημονευόταν ρητώς σε όλες τις πράξεις της διοικήσεως, πράγμα που συνεπάγεται την απόρριψη των επιχειρημάτων των προσφευγόντων περί του ότι μπορούσαν να θεωρήσουν ότι οι οικονομικές τους συνθήκες δεν επρόκειτο να μεταβληθούν.
- 202 Δεύτερον, η επιλογή της παραμονής στην Πάρμα, η οποία φέρεται ότι αποδείχθηκε ζημιογόνος για τις οικονομικές συνθήκες των προσφευγόντων, έλαβε χώρα, κατά τα λεγόμενά τους, με βάση την πράξη αριθ. 2, η οποία εκδόθηκε στις 17 Απριλίου 2012 (βλ. σκέψη 20 ανωτέρω). Εξάλλου, πάντοτε σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, η υπαίτια καθυστέρηση της διοικήσεως ξεκίνησε ένα έτος μετά την έκδοση της πράξεως αυτής, όπως προκύπτει από την επιχειρηματολογία τους, σύμφωνα με την οποία η εύλογη προθεσμία εντός της οποίας έπρεπε να ολοκληρωθεί η εσωτερική διαδικασία επαληθεύσεως με την έκδοση διορθωτικής πράξεως και πράξεως για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων δεν έπρεπε να υπερβεί το ένα έτος.
- 203 Οι προσφεύγοντες δεν μπορούν, ωστόσο, να υποστηρίξουν ότι εξαιτίας της υπαίτιας καθυστέρησης της διοικήσεως προέβησαν στην «επιζήμια» για αυτούς επιλογή να παραμείνουν στην Πάρμα, με αποτέλεσμα να προκληθεί η ζημία η οποία, κατά την άποψή τους, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού που θα ελάμβαναν βάσει της πράξεως αριθ. 2 και του ποσού που θα έπρεπε να λαμβάνουν βάσει της πράξεως αριθ. 3. Πράγματι, διαπιστώνεται ότι, εάν οι προσβαλλόμενες πράξεις είχαν εκδοθεί εντός της φερόμενης «εύλογης προθεσμίας» του ενός έτους από της εκδόσεως της πράξεως αριθ. 2, θα μεταβάλλονταν νωρίτερα οι οικονομικές συνθήκες σε βάρος των προσφευγόντων, οι οποίοι δεν θα είχαν λάβει τις «αχρεώστητες» παροχές κατ' εφαρμογήν της πράξεως αριθ. 2 για περίπου τρία έτη. Επομένως, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η πράξη αριθ. 3 και η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων εκδόθηκαν με καθυστέρηση, η καθυστέρηση αυτή δεν προξένησε στους προσφεύγοντες τη ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν.
- 204 Ελλείπει αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς της διοικήσεως και της προβαλλόμενης ζημίας, δεν στοιχειοθετείται ευθύνη της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, η αξίωση αποκαταστάσεως του δεύτερου μέρους της υλικής ζημίας απορρίπτεται.

- 205 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-599/16, πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων και να απορριφθεί η προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 206 Δεδομένου ότι ακυρώνεται η απόφαση για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, η Επιτροπή οφείλει να συναγάγει τις συνέπειες της ακυρωτικής αποφάσεως όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τα ποσά τα οποία έχουν ήδη παρακρατηθεί σύμφωνα με το εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών του Alberto Spagnolli. Αντιθέτως, καθόσον η προσφυγή για την ακύρωση της πράξεως αριθ. 3 απορρίφθηκε, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των προσφευγόντων εξακολουθούν να καθορίζονται στο μέλλον με βάση την πράξη αυτή, από της ημερομηνίας εκδόσεώς της, έως την έκδοση από την Επιτροπή τυχόν νέας αποφάσεως για την αναθεώρηση των δικαιωμάτων τους, σύμφωνα με το άρθρο 41 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 207 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Παρά ταύτα, το άρθρο 134, παράγραφος 3, του ίδιου Κανονισμού προβλέπει ότι, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.
- 208 Εν προκειμένω, δεδομένης της στενής συνάφειας των υποθέσεων η οποία δικαιολόγησε τη συνεκδίκασή τους, και λόγω του ότι οι προσφεύγοντες ηττήθηκαν στην υπόθεση Τ-568/16, ενώ, στην υπόθεση Τ-599/16, η Επιτροπή είναι η διάδικος η οποία ηττήθηκε επί της ουσίας όσον αφορά το αίτημα ακυρώσεως, το Γενικό Δικαστήριο, κατά δίκαιη κρίση των περιστάσεων των υποθέσεων, αποφασίζει ότι έκαστος διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του σε εκάστη των υποθέσεων (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογίαν, απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2011, Jones κ.λπ. κατά Επιτροπής, Τ-320/07, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2011:686, σκέψη 158).

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Στην υπόθεση Τ-568/16, απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Στην υπόθεση Τ-599/16, ακυρώνει την απόφαση ΡΜΟ/04/LM/2015/ARES/3406787 του Γραφείου «Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων» (ΡΜΟ) της Επιτροπής, της 17ης Αυγούστου 2015, για την αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στους προσφεύγοντες-ενάγοντες λόγω συντάξεων επιζώντων και ορφανού και απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή κατά τα λοιπά.
- 3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε εκάστη των υποθέσεων αυτών.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουνίου 2018.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο	2
Ιστορικό της διαφοράς	4
Διαδικασία	6
Αιτήματα των διαδίκων	7
Σκεπτικό	8
Υπόθεση Τ-568/16	8
Επί του παραδεκτού	8
Επί της ουσίας	10
– Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως	10
– Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως	14
Υπόθεση Τ-599/16	18
Επί των ακυρωτικών αιτημάτων	18
– Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως	18
– Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως	22
Επί των αξιώσεων αποζημιώσεως	28
– Επί του παραδεκτού	30
– Επί της ουσίας	32
Επί των δικαστικών εξόδων	35